

Ársreikningur 2020

*Eftirlaunasjóður FÍA
Borgartúni 19
105 Reykjavík*

Kennitala: 650376-0809

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra.....	3
Áritun óháðs endurskoðanda.....	5
Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.....	8
Efnahagsreikningur.....	9
Yfirlit um sjóðstreymi.....	10
Yfirlit um tryggingafræðilega stöðu	11
Skýringar.....	12
Kennitölur - Fimm ára yfirlit.....	30
Ófjárhagslegar upplýsingar.....	32
Fjárfestingarstefna 2021 - Útdráttur.....	34
Stjórnarháttayfirlýsing.....	35

SKÝRSLA STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Meginstarfsemi sjóðsins

Eftirlaunasjóður FÍA starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997 og hefur til þess fullgilt starfsleyfi. Meginstarfsemi sjóðsins felst í rekstri samtryggingasjóðs. Sjóðurinn er aðili að "Samkomulagi um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða" sem Landsbankinn hf. hefur umsjón með. Tilgangur þessa samkomulags er að uppfylla ákvæði framangreindra laga um áhættudreifingu hjá sjóðnum þar sem fjöldi sjóðfélaga sem greiða í sjóðinn nær ekki tilskyldum fjölda sem skal að lágmarki vera 800 samkvæmt lögum.

Starfsemin á árinu

Alls greiddu að meðaltali 704 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu. Iðgjöld námu alls 1.856,3 milljónum kr. og lækkuðu um 19,7% frá fyrra ári. Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu námu 1.033,6 milljónum kr. og hækkuðu um 6,4% frá fyrra ári. Lífeyrisþegar voru 212 á árinu og í árslok 2020 áttu 1.134 sjóðfélagar réttindi í sjóðnum. Þóknar til stjórnar og endurskoðunarnefndar námu 14,6 milljónum kr. á árinu 2020.

Árið 2020 hefur reynt á sjóðinn og landsmenn alla og þá hafa áhrif Covid 19 komið harkalega niður á sjóðfélögum með auknu atvinnuleysi. En þrátt fyrir stormasamt ár og mikla óvissu á mörkuðum var árið á heildina litið afar gott ár í rekstri sjóðsins. Heimsvísitala hlutabréfa hækkaði um 14,1% mælt í Bandaríkjadal eða alls 20,3% í íslenskum krónum. Ávöxtun á innlendum hlutabréfamarkaði náði sér á strík í marsmánuði eftir mestu lækkun frá efnahagshruni og hækkaði Úrvalsvísitala hlutabréfa um 20,5% á árinu. Stýrivextir Seðlabanka Íslands voru í sögulegu lágmarki í árslok, en þeir fóru úr 3,0% í byrjun árs í 0,75% við lok árs. Lækkun stýrivaxta leiddi til lækkunar á ávöxtunarkröfu innlendra skuldabréfa, sem aftur skilaði sér í góðri ávöxtun á eignaflokknum. Ávöxtun verðtryggðra ríkisskuldabréfa var á bilinu 4,9% til 9,4% og ávöxtun óverðtryggðra ríkisskuldabréfa frá 5,4% til 7,4%. Verðbréfaeign sjóðsins er að mestu í dreifðu safni innlendra og erlendra hlutabréfa, skuldabréfum með ábyrgð ríkisins, sjóðfélagalánum og innlánum. Raunávöxtun á eignum lífeyrissjóðsins var 8,7% árið 2020 og meðaltal hreinnar raunávöxtunar sí fimm ár er nú 4,4%.

Tryggingafræðileg úttekt var gerð á stöðu sjóðsins miðað við árslok 2020. Samkvæmt útreikningum tryggingastærðfræðings á ánum réttindum sjóðfélaga í árslok námu heildarskuldbindingar sjóðsins 61.633 milljónum kr. miðað við 3,5% vexti. Séu eignir sjóðsins metnar með sama hætti nema þær 64.447 milljónum kr. eða 4,6% hærri fjárhæð en skuldbindingarnar samanborið við 3,9% heildareigna umfram skuldbindingar árið 2019.

Það er álit stjórnar sjóðsins að allar upplýsingar, sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á stöðu hans í árslok, rekstrarárangri ársins og fjárhagslegri þróun, komi fram í ársreikningnum.

Hrein eign

Hrein eign sjóðsins nam 49.869 milljónum kr. í árslok 2020 og hefur hækkað á árinu úr 43.537 milljónum kr. eða um 6.332 milljónir kr.

Fjárhagsleg áhættustjórnun

Eftirlaunasjóður FÍA hefur gert samning við Arion banka hf. og tók hann við umsjón og eignastýringu sjóðsins í byrjun árs 2012. Enginn starfsmaður var hjá sjóðnum á árinu. Framkvæmdastjóri sjóðsins er starfsmaður Arion banka hf. Arion banki hf. leitast við að annast ávöxtun fjármuna sjóðsins með sem hagkvæmustum hætti og virkri eignastýringu innan ramma fjárfestingarstefnu sjóðsins. Árið 2017 tók einnig til starfa ábyrgðarmaður áhættustýringar sjóðsins í samræmi við lög 129/1997. Stjórn sjóðsins hefur haft eftirlit með ráðstöfun eigna sjóðsins í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar. Þá framkvæmir stjórn eigið áhættumat fyrir sjóðinn árlega í samræmi við reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða nr. 590/2017, í fyrsta sinn árið 2018. Upplýsingar um fjárhagslega áhættustjórnun er að finna í skýringu 8.

Stjórnarháttayfirlýsing

Stjórn EFÍA leggur áherslu á góða stjórnarhætti og hefur til hliðsjónar Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja sem gefnar eru út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq Iceland og Samtökum atvinnulífsins. Stjórn hefur útbúið stjórnarháttalýsingu fyrir árið 2019 sem birt er í heild sinni í viðauka við ársreikning þennan.

SKÝRSLA STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Ófjárhagslegir mælikvarðar

Stjórn EFÍA birtir samantekt á ófjárhagslegum upplýsingum úr starfsemi sjóðsins í sérstöku yfirliti í viðauka við ársreikning þennan.

Stjórn og framkvæmdastjóri Eftirlaunasjóðs FÍA staðfesta hér með ársreikning þennan með rafrænni undirskrift sinni.

Reykjavík, 28. apríl 2021

Stjórn

Sturla Ómarsson, stjórnarformaður
Eva Sóley Guðbjörnsdóttir
Kjartan Jónsson
Magnús Jón Magnússon
Salvör Egilsdóttir

Framkvæmdastjóri

Snædís Ögn Flosadóttir

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Til stjórnar og sjóðfélaga í Eftirlaunasjóði FÍA

Álit

Við höfum endurskoðað ársreikning Eftirlaunasjóðs FÍA („sjóðurinn“) fyrir árið 2020. Ársreikningurinn hefur að geyma yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning 31. desember 2020, yfirlit um sjóðstreymi, yfirlit um tryggingafræðilega stöðu samtryggingardeildar, upplýsingar um mikilvægar reikningsskilaaðferðir og aðrar skýringar.

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign sjóðsins á árinu 2020, efnahag hans 31. desember 2020 og breytingu á handbæru fé á árinu 2020, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Grundvöllur fyrir álit

Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla (ISA) en nánar er gerð grein fyrir ábyrgð okkar í kaflanum *Ábyrgð endurskoðanda*. Við uppfyllum ákvæði siðareglna endurskoðenda á Íslandi og teljumst því óháð sjóðnum. Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Megináherslur við endurskoðunina

Lykilatriði endurskoðunarinnar eru þau atriði, sem að okkar faglega mati, hafa mesta þýðingu við endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins árið 2020. Þessi atriði voru yfirfarin við endurskoðun á ársreikningnum og höfð til hliðsjónar við ákvörðun á viðeigandi álit á honum. Í áritun okkar látum við ekki í ljós sérstakt álit á hverju þeirra fyrir sig.

Eftirfarandi atriði teljum við vera lykilatriði í endurskoðun okkar:

Skráning á lykilatriði í endurskoðuninni	Hvernig var brugðist við lykilatriði í endurskoðun
<p>Mat á þriðja þreps fjáreignum</p> <p>Sjá umfjöllun um mikilvægar reikningsskilaaðferðir í skýringu 1.3 bls 11 og skýring 6.6. á bls. 21:</p> <p>Við höfum skilgreint mat á þriðja þreps fjáreignum sem lykilatriði við endurskoðun okkar vegna ársins 2020.</p> <p>Með þriðja þreps fjáreignum er átt við eignir sem metnar eru til gangvirðis með verðmatsaðferð sem byggir á forsendum sem ekki teljast auðrekjanlegar. Mat á þriðja þreps fjáreignum er oft á tíðum háð mikilli óvissu þar sem forsendur sem matið byggir á eru ekki auðrekjanlegar og háð mati stjórnenda að miklu leyti. Hver breyta í forsendum matsins getur haft veruleg áhrif á afkomu og efnahag sjóðsins.</p>	<p>Sem hluti af endurskoðun okkar fórum við yfir aðferðafræði sjóðsins við mat á þriðja þreps fjáreignum og samkvæmni þess við lög og reglur.</p> <p>Við yfirforum ferli sjóðsins við greiningu og mat á forsendum sem notaðar eru í verðmötum ásamt því að skoða verðmatslíkön sem stuðst er við.</p> <p>Við tókum úrtak fjáreigna til skoðunar, þar sem sérstök áhersla var lögð á stærstu og áhættumestu eignirnar.</p> <p>Við þessa skoðun var verðmatssérfræðingur notaður til aðstoðar.</p>

Aðrar upplýsingar

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir öllum upplýsingum sem sjóðurinn birtir, jafnt með ársreikningi sem öðrum upplýsingum. Álit okkar nær ekki til annarra upplýsinga sem sjóðurinn gefur út en tilgreint er hér að ofan. Aðrar upplýsingar eru t.a.m ófjárhagslegar upplýsingar, fjárfestingastefna, stjórnarháttaryfirlýsing og skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra (ekki umfram það sem álit okkar segir til um hér að neðan). Staðfestum við því ekki þær upplýsingar sem þar er að finna. Hvað ábyrgð okkar varðar felst hún í yfirllestri á efni og innihaldi og athugun á því hvort um verulegt ósamræmi sé að ræða milli þeirra og ársreikningsins.

Í samræmi við ákvæði 2. mgr. 104. gr. laga nr. 3/2006 um ársreikninga staðfestum við að í skýrslu stjórnar sem fylgir ársreikningi þessum eru veittar þær upplýsingar sem að lágmarki ber að veita samkvæmt lögum um ársreikninga og koma ekki fram í skýringum.

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Ábyrgð stjórnar og framkvæmdastjóra á ársreikningnum

Stjórn og framkvæmdastjóri eru ábyrg fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Stjórn og framkvæmdastjóri eru einnig ábyrg fyrir innra eftirliti við gerð og framsetningu ársreikningsins, þannig að hann sé án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka.

Við gerð ársreikningsins er stjórn og framkvæmdastjóri ábyrg fyrir mati á rekstrarhæfi sjóðsins. Ef vafi leikur á rekstrarhæfi skal gerð grein fyrir því í ársreikningnum með viðeigandi skýringum og greint frá því hvers vegna ákveðið var að beita forsendunni um rekstrarhæfi við gerð og framsetningu ársreikningsins, nema ákveðið hafi verið að leysa sjóðinn upp eða hætta starfsemi, eða engir aðrir raunhæfir kostir fyrir hendi en að gera það.

Stjórn og endurskoðunarnefnd skulu hafa eftirlit með gerð og framsetningu ársreikningsins.

Ábyrgð endurskoðanda

Markmið okkar er að afla nægjanlegrar vissu um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka og að gefa út áritun sem felur í sér álit okkar. Nægjanleg vissu er nokkuð hátt stig vissu, en það tryggir ekki að endurskoðun sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla muni uppgötva allar verulegar skekkjur séu þær til staðar. Skekkjur geta orðið til vegna mistaka eða sviksemi og eru álitnar verulegar ef þær gætu haft áhrif á fjárhagslega ákvarðanatöku notenda ársreikningsins, stakar eða samanlagðar.

Sem hluti af endurskoðuninni sem framkvæmd er í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla, beitum við faglegu mati (e. professional judgment) og viðhöfum faglega tortryggni (e. professional skepticism). Eftirfarandi er einnig hluti af endurskoðun okkar á ársreikningi sjóðsins:

- Greina og meta hættuna á verulegri skekkju í ársreikningnum, hvort sem er vegna mistaka eða sviksemi, skipuleggja og framkvæma endurskoðunaraðgerðir til að bregðast við þeirri hættu og öflun endurskoðunargagna sem eru nægjanleg og viðeigandi til að byggja álit okkar á. Hættan á að uppgötva ekki verulega skekkju vegna sviksemi er meiri en að uppgötva ekki skekkju vegna mistaka þar sem sviksemi getur falið í sér samsæri, skjalfals og misvísandi framsetningu ársreikningsins, að einhverju sé viljandi sleppt eða að innra eftirlit sé ekki virt.
- Afla skilnings á innra eftirliti, ekki í þeim tilgangi að veita álit á virkni innra eftirlits sjóðsins, heldur í þeim tilgangi að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir.
- Meta hvort reikningsskilaaðferðir sem notaðar eru, og tengdar skýringar, séu viðeigandi og hvort reikningshaldslegt mat stjórnenda sé raunhæft.
- Meta hvort forsendan um rekstrarhæfi eigi við, hvort verulegur vafi leiki á rekstrarhæfi eða hvort aðstæður séu til staðar sem gætu valdið vafa um rekstrarhæfi. Ef við teljum að vafi leiki á rekstrarhæfi ber okkur að vekja sérstaka athygli á viðeigandi skýringum ársreikningsins í áritun okkar. Ef slíkar skýringar eru ófullnægjandi ber okkur að víkja frá fyrirvaralausri áritun. Niðurstaða okkar byggir á endurskoðunargögnum sem aflað er fram að dagsetningu áritunar. Atburðir eða aðstæður eftir dagsetningu áritunar geta þannig valdið óvissu um rekstrarhæfi sjóðsins.
- Meta hvort ársreikningurinn gefi glögga mynd af undirliggjandi viðskiptum og atburðum og leggja mat á framsetningu, uppbyggingu og innihald ársreikningsins með tilliti til glöggrar myndar, skýringum þar á meðal.

Okkur ber skylda til að upplýsa stjórn og endurskoðunarnefnd meðal annars um áætlað umfang og tímasetningu endurskoðunarinnar auk verulegra atriða sem upp komu í endurskoðun okkar, þar á meðal verulega annmarka á innra eftirliti, ef við á.

Við höfum afhent stjórn endurskoðunarskýrslu þar sem gerð er grein fyrir þessum atriðum og er hún í samræmi við áritun þessa.

Við höfum ekki veitt sjóðnum þjónustu sem telst óheimilt að veita samhliða endurskoðun í samræmi við lög um endurskoðendur. Við höfum einnig lýst því yfir við stjórn og endurskoðunarnefnd að við höfum uppfyllt skyldur siðareglna um óhæði og höfum miðlað til þeirra upplýsingum um tengsl eða önnur atriði sem gætu mögulega haft áhrif á óhæði okkar og þar sem viðeigandi er, hvaða varúðarráðstafanir við höfum viðhaft til að tryggja óhæði okkar.

ÁRITUN ÓHÁÐS ENDURSKOÐANDA

Af þeim atriðum sem við upplýstum framkvæmdastjóra og endurskoðunarnefnd um lögðum við mat á hvaða atriði höfðu mesta þýðingu í endurskoðuninni á yfirstandandi ári og eru það lykilatriði endurskoðunarinnar. Við gerum grein fyrir þessum atriðum í áritun okkar nema lög og reglur heimila ekki slíka upplýsingagjöf. Í undantekningartilfellum kunnum við að greina ekki frá slíkum atriðum ef við metum það svo að neikvæðar afleiðingar af slíkri upplýsingagjöf vegi þyngra en hagsmunir almennings af upplýsingunum.

Ársreikningur 2019 var endurskoðaður af öðru endurskoðunarfélagi en hann var áritaður með fyrirvaralausri áritun þann 22. apríl 2020.

Við vorum kjörnir endurskoðendur í fyrsta skiptið á árinu 2020. Endurskoðun ársins 2020 er því fyrsta samfellda reikningsárið okkar sem endurskoðendur sjóðsins.

Ársreikningur Eftirlaunasjóðs FÍA fyrir árið 2020 er rafrænt undirritaður af endurskoðanda.

Reykjavík, 28. apríl 2021

Fyrir hönd Grant Thornton endurskoðunar ehf.

Davíð Arnar Einarsson
lögiltur endurskoðandi

YFIRLIT UM BREYTINGU Á HREINNI EIGN TIL GREIÐSLU LÍFEYRIS 2020

	Skýr.	2020	2019
Iðgjöld	1.4;2		
Iðgjöld sjóðfélaga		463.131	562.535
Iðgjöld launagreiðenda		1.383.084	1.739.961
Flutningur í og úr sjóði		46	0
		<u>1.846.261</u>	<u>2.302.496</u>
Sérstök aukaframlög	2.1	10.001	10.260
		<u>1.856.262</u>	<u>2.312.756</u>
Lífeyrir	1.5;3		
Heildarfjárhæð lífeyris	3.1	1.007.859	956.262
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	3.2	12.760	13.467
Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris	3.3	164	201
Tryggingakostnaður	3.1	12.807	1.940
		<u>1.033.590</u>	<u>971.870</u>
Hreinar fjárfestingartekjur	1.6;4		
Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	4.1-2	3.847.933	3.424.479
Hreinar tekjur af skuldabréfum	4.3	1.625.812	1.399.324
Hreinar tekjur af afleiðum		57.648	0
Aðrar fjárfestingartekjur:			
Vaxtatekjur af handbæru fé		103.253	116.325
Vaxtatekjur af iðgjöldum og öðrum kröfum		404	1.296
Ýmsar fjárfestingartekjur		(14)	(5)
Fjárfestingargjöld	4.4-6	(66.923)	(62.150)
		<u>5.568.113</u>	<u>4.879.269</u>
Rekstrarkostnaður			
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður	1.7;5	58.746	58.074
		<u>58.746</u>	<u>58.074</u>
Breyting á hreinni eign til greiðslu lífeyris		6.332.039	6.162.081
Hrein eign frá fyrra ári		43.536.966	37.374.887
Hrein eign til greiðslu lífeyris í árslok		<u>49.869.005</u>	<u>43.536.968</u>

EFNAHAGSREIKNINGUR 31. DESEMBER 2020

	Skýr.	31.12.2020	31.12.2019
Eignir			
Fjárfestingar	1.8;6		
Eignarhlutar í félögum og sjóðum	6.1	25.573.340	19.951.229
Skuldabréf	6.2	23.436.518	21.960.858
Afleiðusamningar	6.3	57.648	0
		<u>49.067.506</u>	<u>41.912.087</u>
Kröfur	1.9;7		
Kröfur á launagreiðendur		137.070	174.477
Aðrar kröfur		16.726	9.145
		<u>153.796</u>	<u>183.622</u>
Ýmsar eignir	1.10		
Varanlegir rekstrarfjármunir	6.7	12.448	12.808
		<u>12.448</u>	<u>12.808</u>
Handbært fé			
Handbært fé	1.11	693.160	1.482.341
		<u>693.160</u>	<u>1.482.341</u>
Eignir samtals		<u>49.926.910</u>	<u>43.590.858</u>
Skuldir			
Viðskiptaskuldir	1.12		
Áfallinn kostnaður og fyrirframinnheimtar tekjur		57.905	53.890
		<u>57.905</u>	<u>53.890</u>
Skuldir samtals		<u>57.905</u>	<u>53.890</u>
Hrein eign til greiðslu lífeyris		<u>49.869.005</u>	<u>43.536.968</u>
Skuldbindingar utan efnahags	7.3		
Fjárhagsleg áhættuskýring	8		

YFIRLIT UM SJÓÐSTREYMI 2020

	Skýr.	2020	2019
Inngreiðslur			
Iðgjöld		1.893.669	2.317.242
Innborgaðar vaxtatekjur af handbæru fé og kröfum		5.840	20.503
Aðrar inngreiðslur		367	1.265
		<u>1.899.876</u>	<u>2.339.010</u>
Útgreiðslur			
Lífeyrir		1.034.887	937.190
Rekstrarkostnaður		53.076	51.584
Aðrar útgreiðslur		54.855	57.528
		<u>1.142.818</u>	<u>1.046.302</u>
Nýtt ráðstöfunarfé til fjárfestinga		757.058	1.292.708
Fjárfestingarhreyfingar			
Innborgaðar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum		55.910	203.468
Keyptir eignarhlutir í félögum og sjóðum		(5.585.712)	(6.827.449)
Seldir eignarhlutir í félögum og sjóðum		3.755.464	4.079.308
Afborganir höfuðstóls og vaxta skuldabréfa		1.432.526	1.615.293
Keypt skuldabréf		(9.060.606)	(5.793.709)
Seld skuldabréf		7.758.743	4.297.373
		<u>(1.643.675)</u>	<u>(2.425.716)</u>
(Lækkun)/hækkun á handbæru fé		(886.617)	(1.133.008)
Gengismunur af handbæru fé		97.436	95.849
Handbært fé í upphafi árs		1.482.341	2.519.500
Handbært fé í lok árs		<u>693.160</u>	<u>1.482.341</u>

YFIRLIT UM TRYGGINGAFRÆÐILEGA STÖÐU SAMTRYGGINGARDEILDAR 31. DESEMBER 2020

	Skýr		
	31.12.2020		
7.1	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	49.869.005		49.869.005
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(3.421.947)		(3.421.947)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	(1.496.054)		(1.496.054)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	(1.497.802)		(1.497.802)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaðar	(652.193)	(722.831)	(1.375.024)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	22.368.347	22.368.347
Eignir samtals	42.801.009	21.645.516	64.446.525
Skuldbindingar			
Ellilífeyrir	31.862.022	17.618.347	49.480.369
Örorkulífeyrir	1.530.469	1.337.765	2.868.234
Makalífeyrir	6.358.946	2.698.017	9.056.963
Barnalífeyrir	91.334	135.620	226.954
Skuldbindingar samtals	39.842.770	21.789.749	61.632.519
Eignir umfram skuldbindingar	2.958.238	(144.233)	2.814.005
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	7,4%	(0,7%)	4,6%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	6,9%	0,2%	3,9%
	31.12.2019		
	Áfallin skuldbinding	Framtíðar- skuldbinding	Heildar- skuldbinding
Eignir			
Hrein eign til greiðslu lífeyris	43.536.968	0	43.536.968
Mismunur á bókfærðu verði og núvirði skuldabréfa	(2.180.811)	0	(2.180.811)
Mismunur á bókfærðu verði og matsvirði skráðra hlutabréfa	(539.188)	0	(539.188)
Núvirði framtíðarfjárfestingarkostnaðar	(1.317.668)	0	(1.317.668)
Núvirði framtíðarrekstrarkostnaður	(465.878)	(763.041)	(1.228.919)
Núvirði framtíðariðgjalda	0	30.302.148	30.302.148
Eignir samtals	39.033.423	29.539.107	68.572.530
Skuldbindingar:			
Ellilífeyrir	28.946.187	23.570.296	52.516.483
Örorkulífeyrir	1.478.946	2.119.905	3.598.851
Makalífeyrir	5.973.397	3.647.123	9.620.520
Barnalífeyrir	102.930	144.619	247.549
Skuldbindingar samtals	36.501.460	29.481.943	65.983.403
Eignir umfram skuldbindingar	2.531.963	57.164	2.589.127
Í hlutfalli af skuldbindingum í árslok	6,9%	0,2%	3,9%
Í hlutfalli af skuldbindingum í ársbyrjun	2,9%	0,5%	1,8%

SKÝRINGAR

1. REIKNINGSSKILAAÐFERÐIR

1.1 Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög nr. 3/2006 um ársreikninga og Reglur Fjármálaeftirlitsins nr. 335/2015 um ársreikninga lífeyrissjóða. Hér á eftir er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum, sem í meginatriðum eru þær sömu og á síðasta ári.

1.2 Starfrækslu- og framsetningargjaldmiðill

Ársreikningurinn er settur fram í þúsundum íslenskra króna, sem er bæði starfrækslugjaldmiðill og framsetningargjaldmiðill lífeyrissjóðsins.

1.3 Mat og ákvarðanir

Við gerð reikningsskila þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því ári sem þær eiga sér stað.

1.4 Iðgjöld

Iðgjöld sjóðfélaga og launagreiðenda eru bókfærð þegar þau skapa kröfu á sjóðinn. Ógreidd iðgjöld í lok uppgjörsársins eru færð til eignar sem krafa á launagreiðendur. Framlag ríkisins til jöfnunar á örorkubyrði er fært undir liðinn sérstök aukaframlög.

1.5 Lífeyrir

Undir lífeyri falla greiðslur til sjóðfélaga og skiptast þær í ellilífeyri, örorkulífeyri, makalífeyri og barnalífeyri. Auk þess fellur hér undir beinn kostnaður vegna örorkulífeyrisúrskurða, gjalds til starfsendurhæfingarsjóðs svo og uppgjör vegna örorkusamkomulags.

1.6 Hreinar fjárfestingartekjur

Undir þennan lið eru færðar allar fjárfestingartekjur sjóðsins að frádregnum öllum fjárfestingargjöldum.

Viðskipti í öðrum myntum en íslenskum krónum eru umreiknuð yfir í íslenskar krónur á gengi viðskiptadags. Gengismunur sem myndast við greiðslu og innheimtu krafna er færður á Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris sem og áfallinn gengismunur á eignir í lok árs.

a) Hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum

Undir hreinar tekjur af eignarhlutum í félögum og sjóðum fellur arður af hlutabréfum, söluhagnaður og sölutap svo og óinnleystur gengismunur af hlutabréfum og sjóðum, bæði vegna breytinga á gangvirði bréfanna og gengi gjaldmiðla.

b) Hreinar tekjur af skuldabréfum

Þessi liður samanstendur af tekjum af fjárfestingum sjóðsins í skuldabréfum, að frádregnum gjöldum vegna slíkra fjárfestinga, annarra en gjalda sem skýrt er frá í skýringu nr. 4.4 um fjárfestingargjöld.

Hér eru færðar vaxtatekjur, verðbætur og lántökuþóknunir af skuldabréfum, hagnaður og tap af sölu skuldabréfa, breytingar á gangvirði til hækkunar og lækkunar og hliðstæðar tekjur og gjöld.

Hér undir er einnig færð varúðarniðurfærsla skuldabréfa vegna tapshættu sem er fyrir hendi á reikningsskiladegi.

c) Fjárfestingargjöld

Undir þennan lið eru færðar 75% þóknana til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins í samræmi við rekstrarsamning þar um. Laun starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýsluþóknun sem er greidd til rekstraraðila samkvæmt samningi.

SKÝRINGAR

1.7 Rekstrarkostnaður

Undir þennan lið fellur allur kostnaður vegna reksturs sjóðsins, auk 25% þóknunar til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins sem annars er færður á meðal fjárfestingargjalda. Kostnaðurinn er færður til gjalda þegar hann fellur til.

1.8 Fjárfestingar

Fjárfestingar eru fjármálagerningar í skilningi laga. Fjárfestingar sjóðsins samanstanda af eignarhlutum í félögum og sjóðum, skuldabréfum og fullnustueignum.

Stjórnendur ákvarða flokkun fjárfestinga þegar þær eru færðar í upphafi og yfirfara þessa flokkun á hverjum reikningsskiladegi.

a) Matsaðferðir fjárfestinga

Fjármálagerningar, aðrir en útlán til sjóðfélaga, eru metnir á gangvirði í samræmi við settar reikningsskilareglur. Útlán til sjóðfélaga eru færð á afskrifuðu kostnaðarverði miðað við upphaflega ávöxtunarkröfu.

Gangvirði fjármálagerninga sem skráðir eru á skipulegum verðbréfamarkaði er markaðsverð í lok árs, en gangvirði annarra fjárfestinga í þessum flokki byggist á verðmatsaðferðum sem lýst er í skýringu nr. 6.5. Í þeirri skýringu eru jafnframt upplýsingar um stigskiptingu gangvirðis samkvæmt verðmatsaðferðum.

b) Eignarhlutir í félögum og sjóðum

Eignarhlutir í félögum og sjóðum eru hlutabréf og hlutdeildarskírteini verðbréfasjóða. Þessi flokkur fjárfestinga er færður á gangvirði.

c) Skuldabréf

Undir skuldabréf eru færð öll skuldabréf, bæði verðbréf sem metin eru á gangvirði og útlán. Útlán á afskrifuðu kostnaðarverði eru færð með áföllnum vöxtum, verðbótum og gengismun á reikningsskiladegi. Verðbætur miðast við viðeigandi vísitölu næsta mánaðar eftir lok uppgjörssárs. Í skýringu nr. 6.2 og 6.4 er gerð nánari grein fyrir skiptingu skuldabréfa eftir reikningshaldslegri meðhöndlun.

d) Niðurfærsla skuldabréfa og útlána

Við mat á útlánnum og skuldabréfum sem færð eru á afskrifuðu kostnaðarverði er tekið tillit til þeirrar tapsáhættu sem kann að vera fyrir hendi á reikningsskiladegi í samræmi við settar reikningsskilareglur. Varúðarframlög vegna tapsáhættunnar eru færð á niðurfærslureikning sem dreginn er frá stöðu skuldabréfa og útlána til sjóðfélaga á reikningsskiladegi.

e) Fullnustueignir

Húseignir og lóðir sem tekin eru til fullnustu greiðslu eru færðar á gangvirði þeirra eða kostnaðarverði, hvoru sem lægra reynist.

1.9 Kröfur

Kröfur eru færðar á gangvirði við upphaflega skráningu í bókhald. Á hverjum reikningsskiladegi eru kröfur metnar með hliðsjón af tapsáhættu og fært í afskriftarreikning samkvæmt niðurstöðu slíks mats. Varúðarniðurfærslan er færð til lækkunar á viðkomandi lið í efnahagsreikningi og gjaldfærð undir önnur gjöld í yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris.

1.10 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Varanlegir rekstrarfjármunir samanstanda af fasteign að Hlíðarsmára 8 og er hún afskrifuð um 2% á ári.

1.11 Handbært fé

Handbært fé og jafngildi þess eru fært í efnahagsreikning á kostnaðarverði. Handbært fé samkvæmt sjóðstreymi samanstendur af óbundnum bankainnstæðum í íslenskum krónum og erlendum gjaldmiðlum.

1.12 Skuldbindingar

Skuldbindingar eru færðar upp í efnahagsreikningi ef líklegt þykir að sjóðurinn verði fyrir fjárhagslegum útgjöldum í framtíðinni vegna liðsins atburðar eða viðskipta og hægt er að meta fjárhæð hennar með áreiðanlegum hætti.

SKÝRINGAR

1.13 Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi á reikningsskiladegi. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna.

Reglur um ársreikninga lífeyrissjóða nr. 335/2015 kveða á um að eignir og skuldir í erlendri mynt skulu umreiknaðar á opinberu gengi sem Seðlabanki Íslands auglýsir, kaupgengi fyrir eignir og sölugengi fyrir skuldir sbr. 32. reglnanna. Sú breyting tók gildi þann 1. apríl 2020 að Seðlabanki Íslands birtir aðeins miðgengi gjaldmiðla. Með hliðsjón af því eru eignir og skuldir lífeyrissjóða í erlendri mynt því umreiknaðar miðað við miðgengi Seðlabanka Íslands frá 1. apríl sl.

Meðalgengi Seðlabanka Íslands og gengi í lok tímabilsins var eftirfarandi:

	Mynt	Meðalgengi		Lokagengi	
		2020	2019	31.12.2020	31.12.2019
Evra.....	EUR	154,52	137,30	156,10	135,83
Bandaríkjadóllar.....	USD	135,27	122,65	127,21	121,10
Breskt pund.....	GBP	173,59	156,49	173,55	159,42
Dönsk króna.....	DKK	20,73	18,39	20,98	18,18
Norsk króna.....	NOK	14,42	13,94	14,93	13,77
Sænsk króna.....	SEK	14,75	12,97	15,57	12,99

1.14 Áhættustjórnun

Eftirlaunasjóður FÍA hefur sett sér áhættustefnu, þar sem áhætta er skilgreind og helstu áhættuþáttum í starfsemi sjóðsins er lýst og hvernig stýringu á þeim er háttað. Engir framvirkir gjaldeyrisskiptasamningar, valréttir eða afleiðusamningar eru í gildi hjá sjóðnum aðrir en valréttir sem fylgdu endurgjaldslaust með í kaupum við þátttöku í hlutabréfaútbóði Ícelandair í september 2020. Nánari grein er gerð fyrir áhættustýringu sjóðsins í skýringu nr. 8.

SKÝRINGAR

2. IÐGJÖLD

2.1 Sérstök aukaframlög

	2020	2019
Fjárframlag ríkissjóðs til jöfnunar á örorkubyrði	10.001	10.260
	<u>10.001</u>	<u>10.260</u>

3. LÍFEYRIR

3.1 Lífeyrir greinist þannig:

	2020	2019
Ellilífeyrir	771.991	733.989
Örorkulífeyrir	84.115	79.018
Makalífeyrir	139.086	129.257
Barnalífeyrir	12.667	13.998
	<u>1.007.859</u>	<u>956.262</u>
Uppgjör samkvæmt örorkusamkomulagi lífeyrissjóða	12.807	1.940
	<u>1.020.666</u>	<u>958.202</u>

3.2 VIRK - Starfsendurhæfingarsjóður

	2020	2019
Framlag til starfsendurhæfingarsjóðs	12.760	13.467

Samkvæmt lögum nr. 60/2012 um atvinnutengda starfsendurhæfingu og starfsemi starfsendurhæfingarsjóða skulu lífeyrissjóðir inna af hendi sérstakt gjald til starfsendurhæfingarsjóðs vegna sjóðfélaga sem nemur sömu fjárhæð og greidd hefur verið til þess sama starfsendurhæfingarsjóðs af atvinnurekendum sem greiða til sjóðsins. Atvinnurekendur greiða 0,10% af iðgjaldastofni til starfsendurhæfingarsjóðs.

3.3 Beinn kostnaður vegna örorkulífeyris

	2020	2019
Aðkeypt þjónusta vegna örorkumats	164	201

4. HREINAR FJÁRFESTINGARTEKJUR

4.1 Hreinar tekjur (gjöld) af eignarhlutum í félögum og sjóðum geinast þannig:

	2020	2019
Gangvirðismunur af eignarhlutum í félögum og sjóðum	3.039.377	3.111.216
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	753.884	110.719
Arður af hlutabréfum	54.672	202.544
	<u>3.847.933</u>	<u>3.424.479</u>

SKÝRINGAR

4.2 Hreinar tekjur (gjöld) af eignarhlutum í félögum og sjóðum sundurliðaðar niður á 20 stærstu fjárfestingar:

Gangvirðismunur af eignarhlutum í félögum og sjóðum er skipt niður á 20 stærstu fjárfestingar í stærðarröð. Miðað er við meðalstöðu eigna í upphafi og lok uppgjörsársins.

	2020	2019
SSgA World IDX EQ-I -EUR	292.991	530.435
Stefnir - ÍS 15	206.776	377.583
JPMF EUR Liq Fund	(8.907)	(3.362)
Stefnir - ÍS 5	88.591	229.159
SSgA World IDX EQ-I -USD	228.299	268.574
Marel hf. - IS	278.086	458.997
Capital Group New Perspective Fund - LUX (USD)	400.370	140.570
Wellington Global Research Equity	189.839	167.255
Katla Fund Global Value	48.486	192.051
Arion banki hf.	76.431	65.706
Reitir fasteignafélag hf	19.098	(3.267)
JPMorgan U.S. Dollar Liq Fund	784	19.765
Stryx World Growth USD I	132.634	81.141
JPMorgan Funds - Global Bond Opportunities Fund	40.202	25.709
Jarðvarmi slhf.	1.989	100.173
Pimco GIS Income Fund (USD)	37.694	25.693
Fidelity Funds - Inst Emerging Markets Eq USD	96.376	49.158
Pimco Euro Inc. BD-INS. Acc.	21.428	307
Sjóvá-Almennar tryggingar hf	143.148	89.781
Wellington Global Quality Growth fund (USD)	95.648	57.925
Önnur félög og sjóðir	649.414	237.863
	<u>3.039.377</u>	<u>3.111.216</u>

4.3 Hreinar tekjur af skuldabréfum greinast þannig:

Öll skuldabréf sjóðsins eru metin á gangvirði að undanskyldum fasteignaveðtryggðum skuldabréfum sem eru metin með áföllnum vöxtum og verðbótum.

	Gangvirðis- munur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2020	Samtals 2019
Skuldabréf með ríkisábyrgð	500.797	124.908	0	625.705	561.607
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	44.998	0	0	44.998	46.843
Skuldabréf með ábyrgð fjármálafyrirtækja	204.731	0	0	204.731	176.434
Önnur verðbréf	360.795	23.413	0	384.208	238.565
	<u>1.111.321</u>	<u>148.321</u>	<u>0</u>	<u>1.259.642</u>	<u>1.023.449</u>

	Vaxtatekjur og verðbætur	Áhrif gjaldmiðils	Breyting á niðurfærslu	Samtals 2020	Samtals 2019
Fasteignaveðtryggð skuldabréf	364.969	0	1.201	366.170	375.875
	<u>364.969</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>366.170</u>	<u>375.875</u>
	<u>1.476.290</u>	<u>148.321</u>	<u>0</u>	<u>1.625.812</u>	<u>1.399.324</u>

Breyting á niðurfærslu greinist þannig:

	2020	2019
Niðurfærsla 1.1 2020	55.464	78.793
Breyting á niðurfærslu	(1.201)	(23.329)
Niðurfærsla 31.12 2020	<u>54.263</u>	<u>55.464</u>

SKÝRINGAR

4.4 Fjárfestingargjöld greinast þannig:

	Bein fjárf.gjöld	Áætluð og reiknuð fjárf.gjöld	Fjárf.gjöld Samtals	Meðalstaða eigna í sjóðum	Hlutfall fjárf.gjalda af meðaleign
Fjárfestingargjöld 2020					
Innlendir verðbréfasjóðir	0	11.223	11.223	1.368.718	0,8%
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0	19.864	19.864	1.519.648	1,3%
Aðrir Innlendir sérhæfðir sjóðir	0	38.218	38.218	1.810.963	2,1%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	56.764	56.764	8.899.258	0,6%
Aðrir erlendir sjóðir um sameiginlega fjárfestingu	0	2.341	2.341	55.191	4,2%
Vörslubóknun	11.842	0	11.842		
Umsýslubóknun	52.281	0	52.281		
Miðlunarþóknunir	2.800	0	2.800		
Kostnaður vegna fullnustueigna	0	0	0		
	66.923	128.410	195.333	13.653.778	
Fjárfestingargjöld 2019					
Innlendir verðbréfasjóðir	0	75	545	11.549	0,6%
Innlendir fjárfestingarsjóðir	0	39.881	44.368	2.275.925	1,8%
Aðrir Innlendir sérhæfðir sjóðir	0	46.081	54.807	2.335.984	2,0%
Erlendir verðbréfasjóðir	0	48.598	25.683	8.179.567	0,6%
Vörslubóknun	9.664	0	9.664		
Umsýslubóknun	46.831	0	46.831		
Miðlunarþóknunir	5.655	0	5.655		
Kostnaður vegna fullnustueigna	0	0	0		
	62.150	134.635	187.553	12.803.025	

4.5 Þóknun til rekstraraðila

Þóknun til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins á árinu nam 85,1 milljón kr. og er hún í samræmi við rekstrarsamning þar um. Umsýslubóknun nam 69,7 milljónum kr. eða 0,15% af meðalstöðu hreinnar eignar sjóðsins, vörslubóknun nam 11,8 milljónum kr. og þóknun vegna áhættustjóra nam 3,6 milljónum kr. Umsýslubóknunin er gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda 52,3 milljónir kr. og meðal rekstrarkostnaðar 17,4 milljónir kr. Vörslubóknunin er að fullu gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda og þóknun vegna áhættustjóra er að fullu gjaldfærð á meðal rekstrarkostnaðar. Laun annarra starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýslubóknun rekstraraðila. Önnur fjárfestingargjöld voru 2,8 milljónir kr. og fjárfestingargjöld alls 66,9 milljónir kr. Annar rekstrarkostnaður sjóðsins var 37,7 milljónir kr. og rekstrarkostnaður alls 58,7 milljón kr.

Þóknun til rekstraraðila fyrir umsjón og starfrækslu sjóðsins á árinu 2019 nam 75,5 milljónum kr. og er hún í samræmi við rekstrarsamning þar um. Umsýslubóknun nam 62,4 milljónum kr. eða 0,15% af meðalstöðu hreinnar eignar sjóðsins, vörslubóknun nam 9,7 milljón kr. og þóknun vegna áhættustjóra nam 3,4 milljónum kr. Umsýslubóknunin er gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda 46,8 milljónir kr. og meðal rekstrarkostnaðar 15,6 milljónir kr. Vörslubóknunin er að fullu gjaldfærð á meðal fjárfestingargjalda og þóknun vegna áhættustjóra er að fullu gjaldfærð á meðal rekstrarkostnaðar. Laun annarra starfsmanna rekstraraðila sem bera ábyrgð á daglegum rekstri og eignastýringu sjóðsins og þóknun vegna innri endurskoðunar eru innifalin í umsýslubóknun rekstraraðila. Önnur fjárfestingargjöld voru 5,7 milljónir kr. og fjárfestingargjöld alls 62,2 milljónir kr. Annar rekstrarkostnaður sjóðsins var 39,0 milljónir kr. og rekstrarkostnaður alls 58,1 milljónir kr.

SKÝRINGAR

4.6 Áætluð umsýslubóknun sjóða sem Eftirlaunasjóður FÍA hefur fjárfest í

Við mat á áætluðum kostnaði sjóða sem fjárfest hefur verið í á árinu 2020 er tekið tillit til umsýslukostnaðar hjá annars vegar verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum og hins vegar hjá öðrum sérhæfðum sjóðum. Áætlaður kostnaður sjóðanna er viðvarandi gjöld þeirra að teknu tilliti til afsláttar. Viðvarandi gjöld sjóðanna eru innifalin í hreinum tekjum (gjöldum) af eignarhlutum í félögum og sjóðum meðal hreinna fjárfestingartekna og afslátturinn sem lífeyrissjóðurinn fær er tekjufærður undir sama lið. Einnig er ávöxtun sem fyrr birt að frádregnum þessum kostnaði. Við mat á hlutdeild lífeyrissjóðsins í kostnaði er miðað við meðalstöðu ársins í viðkomandi sjóði. Meðalstaðan er reiknuð miðað við eign lífeyrissjóðsins í lok hvers ársfjórðungs.

5. REKSTRARKOSTNAÐUR

5.1 Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður greinist þannig:

	2020	2019
Umsýslubóknun til Arion banka hf.	17.427	15.611
Laun og launatengd gjöld	16.738	16.481
Áhættustjóri	3.575	3.430
Tryggingarstærðfræðingur	2.773	2.958
Vinna vegna úrskurða	0	129
Lögfræðikostnaður	1.096	1.892
Endurskoðun	2.584	3.256
Eftirlitsgjald FME og gjald til umboðsmanns skuldara	9.549	9.537
Húsnæðiskostnaður	623	630
Annar rekstrarkostnaður	4.381	4.150
	<u>58.746</u>	<u>58.074</u>

5.2 Heildarlaun, hlunnindi og þóknar til stjórnar og endurskoðunarnefndar sundurliðast þannig:

	2020	2019
Sturla Ómarsson, formaður stjórnar	3.681	3.418
Kjartan Jónsson, varaformaður stjórnar	2.395	1.029
Eva Sóley Guðbjörnsdóttir, meðstjórnandi	1.841	1.029
Magnús Jón Magnússon, meðstjórnandi	1.106	0
Salvör Egilsdóttir, meðstjórnandi	1.200	520
Arna Óskarsdóttir, varamaður í stjórn	303	0
Ingvar Már Jónsson, varamaður í stórn	753	282
Úlfar Henningsson, varamaður í stjórn	595	803
Guðlaugur Ingi Sigurðsson, í endurskoðunarnefnd	195	309
Sigríður Einarsdóttir, í endurskoðunarnefnd	195	141
Varamenn í stjórn og fyrrverandi nefndarmenn	2.364	6.850
	<u>14.628</u>	<u>14.381</u>

5.3 Þóknar til endurskoðenda greinast þannig:

	2020	2019
Endurskoðun ársreiknings	3.195	3.137
	<u>3.195</u>	<u>3.137</u>

5.4 Þóknar til tryggingastærðfræðings greinast þannig:

	2020	2019
Útreikningar á tryggingafræðilegri stöðu	1.562	1.498
Önnur þjónusta	1.211	1.460
	<u>2.773</u>	<u>2.958</u>

Innri úttekt á sjóðnum, í samræmi við reglur FME, var framkvæmd af innri endurskoðun Arion banka hf., þóknun til innri endurskoðunar er hluti af umsýslukostnaði sem er greidd til Arion banka hf. samkvæmt samningi.

SKÝRINGAR

6. FJÁRFESTINGAR

6.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig:

	31.12.2020			31.12.2019		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Skráð innlend hlutabréf						
Arion banki hf.	827.747	0,46%	691.003	642.498	0,37%	583.765
Festi hf.	204.477	0,36%	151.326	153.506	0,36%	151.326
Hagar hf.	79.864	0,11%	61.251	91.054	0,17%	95.821
Iceland Seafood International hf.	309.769	0,92%	184.002	244.127	0,96%	184.002
Icelandair Group hf.	481.933	1,03%	413.947	78.115	0,19%	130.432
Kvika banki hf.	0	0,00%	0	50.016	0,24%	31.694
Marel hf.	1.252.866	0,21%	388.655	987.884	0,21%	393.300
Reginn hf.	259.227	0,62%	277.424	244.895	0,61%	272.723
Reitir fasteignafélag hf.	568.535	1,03%	515.571	476.316	0,95%	442.409
Síminn hf.	82.205	0,12%	35.318	60.244	0,12%	38.764
Sjóvá-Almennar tryggingar hf.	388.370	1,06%	201.026	332.211	1,28%	251.500
Skeljungur hf.	216.007	1,21%	168.447	215.994	1,22%	183.137
Vátryggingafélag Íslands	220.061	0,81%	149.448	230.853	1,09%	209.620
Össur hf.	29.442	0,01%	13.352	27.463	0,01%	13.352
	<u>4.920.503</u>		<u>3.250.770</u>	<u>3.835.176</u>		<u>2.981.845</u>
Óskráð innlend hlutabréf						
ACF III slhf.	21.517	0,67%	21.517	0	0	0
Alda Credit Fund II slhf.	11.850	0,68%	10.000	11.130	0,68%	10.000
ALDA Credit Fund slhf.	12.830	0,66%	10.400	12.530	0,66%	10.400
Bakkastakkur slhf.	559	1,95%	55.907	559	2,09%	55.907
Blávarmi GP.	58	1,44%	58	58	1,44%	58
Blávarmi slhf.	207.061	1,37%	204.579	207.061	1,37%	204.579
Edda slhf.	48.691	1,80%	35.140	54.571	1,80%	35.140
Eignarh.fél Lífeyrissj. um verðbréfaþing ehf.	68	0,90%	68	68	0,90%	68
FAST-1 slhf.	0	0,00%	0	13	0,20%	8
FSÍ Framtakssjóður						
Íslands GP ehf.	56	0,77%	56	56	0,77%	56
Horn II slhf.	6.319	1,05%	36.997	9.419	1,05%	36.997
Horn III slhf.	123.443	2,00%	203.600	137.023	2,00%	203.600
HSV eignarhaldsfélag slhf.	207.322	2,65%	71.716	217.893	2,48%	77.018
Hvatning slhf.	129.234	1,67%	150.000	141.379	1,67%	150.000
Innviðir fjárfestingar slhf.	71.398	2,33%	91.088	85.932	2,89%	91.088
Jarðvarmi GP ehf.	82	1,58%	80	82	1,58%	80
Jarðvarmi slhf.	393.419	1,44%	370.992	510.805	1,44%	370.992
Kjölfesta slhf.	31.109	1,39%	38.527	39.517	1,76%	38.527
Landsbréf -						
Veðskuldabréfasjóður slhf.	7.532	1,14%	6.148	6.944	1,14%	6.148
SF V slhf.	0	0,00%	0	15.375	0,93%	4.470
SF VI slhf.	95.809	1,94%	129.456	83.975	1,94%	121.108
SÍA II GP hf.	56	1,40%	56	56	1,40%	56
SÍA II slhf.	15.094	1,40%	11.879	21.328	1,40%	11.879
SÍA III GP hf.	56	1,56%	62	57	1,56%	62
SÍA III slhf.	141.176	1,56%	128.144	118.660	1,56%	114.596
TFII slhf.	93.675	3,03%	75.000	58.549	2,25%	55.655
Veðskuld II slhf.	5.561	1,28%	51	54	1,28%	51
	<u>1.623.975</u>		<u>1.673.809</u>	<u>1.733.094</u>		<u>1.620.831</u>
Hlutabréf samtals	<u>6.544.478</u>		<u>4.924.579</u>	<u>5.568.270</u>		<u>4.602.676</u>

6.1 Eignarhlutir í félögum og sjóðum greinast þannig, frh.:

	31.12.2020			31.12.2019		
	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð	Gangvirði	Eignarhlutur	Kostnaðarverð
Innlend hlutdeildarskírteini						
Akta HL1	104.365	2,81%	55.400	54.906	3,40%	55.400
FSÍ Framtakssjóður Íslands slhf.	1.258	0,77%	89.846	19.368	0,77%	89.846
GAMMA:						
Iceland Fixed Income Fund	144.115	0,79%	83.000	109.820	0,76%	83.000
Kvika - IHF	112.574	2,17%	96.619	87.078	1,94%	96.619
Landsbanki Mezzanine Fund II	0	0,00%	0	1.510	5,76%	2.391
Landsbanki Private Equity II	10.646	1,11%	105.843	15.701	0,53%	105.843
Stefnir - ÍS 5	1.229.467	9,78%	797.145	1.140.875	9,89%	797.145
Stefnir - ÍS 15	1.982.036	8,52%	1.518.977	2.065.262	10,15%	1.734.087
Stefnir - Ísl. Athafnasjóðurinn I	8.544	2,37%	1.787	7.428	2,37%	1.787
Stefnir - Lausafjársgjóður	0	0,00%	0	30.481	0,19%	30.328
Stefnir - Sparifjársgjóður	30.005	0,24%	30.000	433.511	3,49%	430.000
ST1	211.855	2,93%	166.325	199.240	2,93%	166.325
Landsbréf -						
Veðskuldabréfasjóður II	18.716	1,79%	18.716	0	0,00%	0
	<u>3.853.581</u>		<u>2.963.658</u>	<u>4.165.180</u>		<u>3.592.771</u>
Erlend hlutdeildarskírteini						
Ashmore E.M Frontier						
EQ-Z2AU (USD)	110.397	0,98%	106.917	109.221	0,56%	106.917
Capital Group New Perspective						
Fund - LUX (USD)	1.351.055	0,09%	880.392	770.240	0,12%	630.488
DNB Fund High Yield Inst. A	184.904	0,35%	173.109	139.609	0,26%	146.226
DNB Private Equity VII (IS) AS	24.216	1,41%	23.878	0	0,00%	0
Fidelity Funds - Inst Emerging						
Markets Eq USD	510.883	0,41%	369.134	256.097	0,30%	205.931
iShares III PLC - iShares MSCI ACC	204.933	0,01%	159.125	0	0,00%	0
iShares MSCI World -ETF	87.857	0,06%	68.608	0	0,00%	0
JPMorgan Funds:						
Global Bond Opportunities F	494.258	0,06%	410.543	411.968	0,06%	381.310
EUR Liq Fund	1.706.062	0,80%	1.621.955	919.007	0,72%	956.289
U.S. Dollar Lic Fund	675.355	0,04%	680.115	268.340	0,02%	256.321
Katla Fund Global Value	996.900	3,25%	489.676	846.899	2,84%	489.676
Montanaro European Smaller						
Companies Fund	259.756	0,39%	157.566	204.790	0,28%	157.566
Obligo Global Infrastruktur II AS	142.124	3,00%	149.588	0	0,00%	0
Pimco Euro Inc. BD-INS. Acc.	562.217	0,11%	488.646	189.395	0,04%	189.651
Pimco Gis Euro Credit Inc- Acc	534.816	0,30%	504.665	0	0,00%	0
Pimco GIS Income Fund (USD)	484.519	0,01%	398.008	412.940	0,00%	376.751
SSgA World IDX EQ-I -USD	1.030.089	0,15%	565.890	1.239.377	0,19%	836.168
SSgA World IDX EQ-I -EUR	3.521.534	0,41%	2.322.118	2.908.387	0,40%	2.343.035
Stryx World Growth-In-USD	530.626	0,27%	277.786	396.160	0,29%	277.786
Vanguard Global STK-A INS \$	303.533	0,02%	298.811	0	0,00%	0
Wellington Global:						
Property Portfolio	68.641	2,65%	70.458	0	0,00%	0
Research Equity	1.061.488	2,29%	659.955	794.036	1,71%	584.775
Quality Growth fund (USD)	329.118	0,03%	229.239	351.313	0,05%	288.786
	<u>15.175.281</u>		<u>11.106.182</u>	<u>10.217.779</u>		<u>8.227.676</u>
Hlutdeildarskírteini samtals	<u>19.028.862</u>		<u>14.069.840</u>	<u>14.382.959</u>		<u>11.820.447</u>
Eignarhlutir og sjóðir samtals	<u>25.573.340</u>		<u>18.994.419</u>	<u>19.951.229</u>		<u>16.423.123</u>

SKÝRINGAR

6.2 Skuldabréf greinast þannig:

a) Skuldabréf á gangvirði greinast þannig:

	31.12.2020	31.12.2019
Skuldabréf með ríkisábyrgð	6.883.034	7.261.144
Skuldabréf með ábyrgð sveitarfélaga	1.387.348	645.666
Skuldabréf með ábyrgð fjármálafyrirtækja	2.196.773	2.517.604
Önnur verðbréf	6.669.276	4.632.217
	<u>17.136.431</u>	<u>15.056.631</u>

b) Útlán gegn veði í fasteignum greinast þannig:

	31.12.2020	31.12.2019
Sjóðfélagar	6.298.482	6.900.478
Aðrir aðilar	55.867	59.213
Varúðarniðurfærsla	(54.262)	(55.464)
	<u>6.300.087</u>	<u>6.904.227</u>
Skuldabréf samtals	<u>23.436.518</u>	<u>21.960.858</u>

6.3 Afleiðusamningar greinast þannig:

Valréttir (Útboð Icelandair)*	57.648	0
	<u>57.648</u>	<u>0</u>

*Áskriftarréttindi fylgdu endurgjaldslaust með í kaupum við þátttöku í hlutabréfaútboði Icelandair í september 2020.

6.4 Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Fjárfestingar skiptast þannig niður á gjaldmiðla:	31.12.2020	31.12.2019
ISK	32.083.083	29.763.996
EUR	8.007.071	5.084.200
USD	8.697.543	6.876.090
DKK	29.442	27.463
GBP	385	2.122
NOK	184.904	139.609
SEK	65.078	18.607
	<u>49.067.506</u>	<u>41.912.087</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum:	31.12.2020	31.12.2019
Eignir í íslenskum krónum	65,39%	71,02%
Eignir í erlendum gjaldmiðli	34,61%	28,98%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

SKÝRINGAR

6.5 Fjárfestingar greinast þannig eftir matsaðferðum:

Fjárfestingar í lok árs 2020	Gangvirði	Útlán	Kostnaðar- verð	Samtals	Gangvirði
				31.12.2020	31.12.2020
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	25.573.340	0	0	25.573.340	25.573.340
Skuldabréf	17.136.432	6.300.086	0	23.436.518	23.436.518
Afleiðusamningar	57.648	0	0	57.648	57.648
	<u>42.767.420</u>	<u>6.300.086</u>	<u>0</u>	<u>49.067.506</u>	<u>49.067.506</u>

Fjárfestingar í lok árs 2019	Gangvirði	Útlán	Kostnaðar- verð	Samtals	Gangvirði
				31.12.2019	31.12.2019
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	19.951.229	0	0	19.951.229	19.951.229
Skuldabréf	15.056.631	6.904.227	0	21.960.858	21.960.858
	<u>35.007.860</u>	<u>6.904.227</u>	<u>0</u>	<u>41.912.087</u>	<u>41.912.087</u>

6.6 Þrepaskipting gangvirðis

Eftirlaunasjóður FÍA notar eftirfarandi þrepaskiptingu til að ákvarða og greina frá gangvirði fjárfestinga eftir matsaðferð:

1. þrep: Skráð verð á virkum markaði á sambærilegum eignum eða skuldum.
2. þrep: Virðismatsaðferð beitt þar sem allar mikilvægar breytur byggja á markaðsupplýsingum, ýmist beint eða óbeint.
3. þrep: Virðismatsaðferð beitt sem felur í sér mikilvægar breytur sem byggja ekki á markaðsupplýsingum.

Ársfjórðungslega er flokkunin yfirfarin til að meta hvort eignir sem reglulega eru metnar til gangvirðis hafi færst milli þrepa. Er þá byggt á uppruna þeirra breyta sem hafa mikil áhrif á gangvirðismat eignanna.

Eignir sem færðar eru á gangvirði greinast þannig eftir þrepum:

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
				31.12.2020
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	5.213.294	18.318.713	2.041.333	25.573.340
Skuldabréf	14.436.192	2.124.688	575.552	17.136.432
Afleiðusamningar	57.648	0	0	57.648
	<u>19.649.486</u>	<u>20.443.401</u>	<u>2.616.885</u>	<u>42.767.420</u>

	1. þrep	2. þrep	3. þrep	Samtals
				31.12.2019
Eignarhlutir í félögum og sjóðum	3.835.176	14.338.965	1.777.088	19.951.229
Skuldabréf	12.038.754	2.411.260	606.617	15.056.631
	<u>15.873.930</u>	<u>16.750.225</u>	<u>2.383.705</u>	<u>35.007.860</u>

Breytingar á eignum í 3. þrepi, færðar á gangvirði.

	2020	2019
Staða í ársbyrjun	2.383.705	1.787.542
Keypt á árinu	294.233	831.638
Selt á árinu	(189.486)	(218.808)
Afborganir	(28.714)	(31.329)
Flutt úr þrepi 2 í 3	199.240	0
Hrein gangvirðisbreyting	(46.030)	4.155
Gengismunur vegna erlendra gjaldmiðla	3.937	10.507
Staða í lok árs	<u>2.616.885</u>	<u>2.383.705</u>

SKÝRINGAR

6.7 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

Húseignir og lóðir:

	Fasteignir		
Árslok 2019			
Bókfært verð í ársbyrjun			13.168
Afskriftir			(360)
Bókfært verð í árslok			<u>12.808</u>
Bókfært verð í árslok 2019 greinist þannig:			
Kostnaðarverð			18.009
Uppsafnaðar afskriftir			(5.201)
Bókfært verð í árslok			<u>12.808</u>
Árslok 2020			
Bókfært verð í ársbyrjun			12.808
Afskriftir			(360)
Bókfært verð í árslok			<u>12.448</u>
Bókfært verð í árslok 2020 greinist þannig:			
Kostnaðarverð			18.009
Uppsafnaðar afskriftir			(5.561)
Bókfært verð í árslok			<u>12.448</u>
Fasteignir sjóðsins í árslok 2020 voru eftirtaldar:			
	Fasteignamat	Vátryggingamat	Bókfært verð
Hlíðasmári 8	15.890	2.410	12.448

7. ÖNNUR MÁL

7.1 Tryggingafræðileg úttekt

Samkvæmt tryggingafræðilegum útreikningi nam lífeyrisskuldbinding Eftirlaunasjóðs FÍA 61.633 milljónum kr. í árslok 2020 miðað við 3,5% ársvexti og að teknu tilliti til áætlaðs kostnaðar við rekstur sjóðsins. Endurmetin hrein eign sjóðsins í árslok 2020 var 64.447 milljónir kr. eða 2.814 milljónum kr. hærrí eða sem nemur 4,6%. Breyting á tryggingafræðilegri stöðu greinist þannig:

Yfirlit um breytingu á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingardeildar

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Eignir:		
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í árslok	64.446.525	68.572.530
Endurmetin eign til tryggingafræðilegs uppgjörs í ársbyrjun	<u>68.572.530</u>	<u>61.724.106</u>
Hækkun endurmetinnar eignar á árinu	(4.126.005)	6.848.424
Skuldbindingar:	31.12.2020	31.12.2019
Skuldbindingar í árslok	61.632.519	65.983.403
Skuldbindingar í ársbyrjun	<u>65.983.403</u>	<u>60.611.187</u>
Hækkun skuldbindinga á árinu	(4.350.884)	5.372.216
Breyting á tryggingafræðilegri stöðu á árinu	<u>224.878</u>	<u>1.476.208</u>

SKÝRINGAR

7.1 Tryggingafræðileg úttekt, frh.

Yfirlit um breytingar á áföllnum lífeyrisskuldbindingum samtryggingardeildar	2020	2019
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í ársbyrjun	36.501.460	33.166.154
Hækkun lífeyrisskuldbindinga vegna vaxta og verðbóta	2.643.799	2.149.812
Hækkun áunninna réttinda vegna iðgjalda ársins	1.846.261	2.302.496
Lækkun vegna greidds lífeyris á árinu	(1.007.859)	(956.262)
Hækkun vegna nýrra lífslíka	0	365.823
Lækkun vegna nýrra örorkulíka	0	(95.894)
Hækkun/lækkun vegna annarra breytinga	(140.891)	(430.669)
Áfallnar lífeyrisskuldbindingar í árslok	39.842.770	36.501.460

Af hálfu Félags íslenskra tryggingastærðfræðinga hafa verið kynntar hugmyndir um að áætlun um lífslíkur fólks í framtíðinni verði grundvöllur við mat á lífeyrisskuldbindingum lífeyrissjóða en ekki lífslíkur út frá reynslu í fortíðinni eins og hefur verið. Breyttar forsendur myndu hækka áfallnar skuldbindingar sjóðsins. Landssamtök lífeyrissjóða vinna nú að tillögum um mótvægisáðgerðir og er í þeirri nálgun horft til þess að eðlilegt sé að samfara hækkun á meðalævi hækki ellilífeyristökualdur þannig að greiðslutími ellilífeyris verði svipaður að lengd hjá öllum árgöngum. Þar sem þessi leið er ekki fær fyrir sjóðfélaga Eftirlaunasjóðs FÍA þarf að skoða sértæka lausn fyrir sjóðinn.

7.2 Örorkubótasamkomulag

Sjóðurinn er aðili að samkomulagi sem Íslenski lífeyrissjóðurinn, Eftirlaunasjóður FÍA, Lífeyrissjóður Rangæinga og Lífeyrissjóður Tannlæknafélags Íslands gerðu sín á milli í desember 2006 um skiptingu örorkuáhættu lífeyrissjóða

Skuld sjóðsins vegna þessa er 22,58 milljónir kr. í árslok 2020.

	31.12.2020	31.12.2019
Örorkubótasamkomulag vegna 2020 (áætlun)	(13.752)	
Örorkubótasamkomulag vegna 2019 (staðfest / áætlun)	(1.127)	(1.940)
Örorkubótasamkomulag vegna 2018 (staðfest / áætlun)	(7.798)	(8.127)
Örorkubótasamkomulag vegna 2016	7	7
Örorkubótasamkomulag vegna 2015	45	45
Örorkubótasamkomulag vegna 2014	45	45
	(22.580)	(9.970)

7.3 Aðrar skuldbindingar

Sjóðurinn hefur gert samninga sem skuldbinda hann til framtíðarfjárfestinga. Með samningunum hefur sjóðurinn skuldbundið sig til að fjárfesta í framtaks- og fasteignasjóðum fyrir ákveðna fjárhæð, sem er innkölluð í nokkrum áföngum. Staða skuldbindinga í árslok er sem hér greinir:

	31.12.2020	31.12.2019
Heildarskuldbindingar samkvæmt samningum í árslok	1.455.224	1.435.000
Heildarfjárfestingar	(714.405)	(989.439)
Skuldbinding í árslok í íslenskum krónum	740.819	445.561

8. ÁHÆTTUÞÆTTIR Í STARFSEMI OG ÁHÆTTUSTÝRING

8.1 Áhættustýring

Áhætta í starfsemi lífeyrissjóðsins er skilgreind, sem hætta á fjárhagslegu tapi sem leiðir af atburði. Áhætta nær til atvika sem lúta að eignum, skuldbindingum og daglegum rekstri sjóðsins. Hlutverk stjórnar lífeyrissjóðsins er meðal annars að móta eftirlitskerfi sem gerir sjóðnum kleift að greina, vakta, meta og stýra áhættu í starfsemi sjóðsins. Í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglugerð nr. 590/2017 um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða hefur stjórn sjóðsins sett fram stefnu um áhættu í starfsemi lífeyrissjóðsins sem hún er reiðubúin að taka í samræmi við markmið og framtíðarsýn sjóðsins. Sjóðurinn hefur jafnframt sett sér áhættustýringarstefnu þar sem fram kemur hvernig lífeyrissjóðurinn ætlar sér að stýra áhættuþáttum í daglegum rekstri sjóðsins.

Hér verður greint frá helstu áhættuþáttum sem felast í starfsemi sjóðsins.

8.2 Lífeyrstryggingaráhætta

Lífeyrstryggingaráhætta er hætta á að lífeyrissjóður vanmeti lífeyrisskuldbindingar sínar vegna vanmats eða óvissu tengdum lýðfræðilegum þáttum, svo sem forsendum um dánar- og örorkutíðni auk forsendna um vexti og verðbólgu. Árlega skal stjórn sjóðsins láta fara fram athugun á tryggingafræðilegri stöðu sjóðsins í samræmi við 39. gr. laga nr. 129/1997. Tryggingafræðileg athugun felur í sér samanburð á hreinni eign til greiðslu lífeyris ásamt núvirði framtíðar iðgjalda og núvirði væntanlegs lífeyris vegna þegar greiddra iðgjalda og framtíðariðgjalda. Leiði tryggingafræðileg athugun í ljós meiri en 10% mun á milli eignarliða og lífeyrisskuldbindinga er sjóðnum skylt að gera nauðsynlegar breytingar á samþykktum sjóðsins. Hið sama gildir ef munur helst meiri en 5% samfelt í fimm ár. Áhættan er mæld með álagsprófi þar sem metin eru áhrif ýmissa sviðsmynda á tryggingafræðilega stöðu sjóðsins. Sjóðurinn stýrir lífeyrstryggingaráhættu með fjárfestingar- og áhættustýringarstefnu sem settar eru með það markmið að sjóðurinn nái markmiði sínu að geta staðið við lífeyrisskuldbindingar sínar. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á helstu áhættuþáttum, sem geta haft áhrif á getu sjóðsins til að standa við skuldbindingar sínar, með skýrslugjöf.

Tryggingafræðileg staða eftir álagspróf	31.12.2020	31.12.2019
Núvirðisvextir í tryggingafræðilegri úttekt lækkaðir um 0,5%	-4,1%	-5,2%
Líftöflur hliðrast um 2 ár	-0,8%	-1,3%
Örorkulíkur auknar um 10%	4,0%	3,3%
VNV hækkun ársins aukin um 0,5%	4,3%	3,8%
GVT lækkar um 10%	1,8%	1,9%
Fasteignaveðtryggð skuldabréf lækka um 10%	3,7%	2,9%
Innlend/erlend markaðsskuldabréf lækka um 10%	1,4%	1,4%
Erlend hlutabréf lækka um 10%	2,9%	2,7%
Innlend hlutabréf lækka um 10%	2,9%	2,6%

8.3 Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði

Áhætta tengd eigna- og skuldbindingajöfnuði er hætta á að eignir mæti ekki skuldbindingum til lengri tíma, sem má til að mynda rekja til óhagstæðra markaðsbreytinga sem hafa önnur áhrif á eignir en skuldbindingar. Slíkt misvægi getur myndast þar sem lífeyrisskuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar en eignir einungis að hluta. Verðbólguáhætta sjóðsins er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar verðbólgu á heildareignir sjóðsins. Sjóðurinn stýrir verðbólguáhættu með því að breyta vægi verðtryggðra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafns sjóðsins. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á verðbólguáhættu með skýrslugjöf. Eftirfarandi eru áhrif hækkunar vísitölu neysluverðs á heildareignir sjóðsins.

Álagspróf	31.12.2020	31.12.2019
10% hækkun vísitölu neysluverðs	3,50%	3,58%

SKÝRINGAR

8.4 Markaðsáætta

Markaðsáætta er hættan á fjárhagslegu tapi eða óhagstæðum breytingum á hreinni eign til greiðslu lífeyris sem stafar beint eða óbeint af sveiflum á virði eigna. Markaðsáættan hefur því aðeins bein áhrif á áunna tryggingafræðilega stöðu sjóðsins, en ekki framtíðarstöðu.

a) Vaxta- og endurfjármögnunaráætta

Vaxtaáætta er hættan á að breytingar á vöxtum og lögun vaxtaferilsins leiði til lækkunar á virði skuldabréfa og að ekki verði hægt að fjárfesta í skuldabréfum á jafn hárrí ávöxtunarkröfu í framhaldinu. Áhættan er mæld með álagsprófi sem segir til um áhrif fyrirfram skilgreindrar hækkunar ávöxtunarkröfu á heildareignir sjóðsins. Stjórnurinn stýrir vaxtaáættu með því að breyta meðallíftíma skuldabréfasafns sjóðsins – en meðallíftími er mælikvarði á næmni skuldabréfa fyrir breytingum á ávöxtunarkröfu – og með því að breyta vægi skuldabréfasafnsins af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram kemur viðmið um meðallíftíma skuldabréfasafns og takmarkanir á vægi eignaflokka, þar með talið skuldabréfa. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á vaxtaáættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf. Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif hækkun ávöxtunarkröfu skuldabréfa hefur á markaðsvirði hreinnar eigna til greiðslu lífeyris.

Álagspróf	31.12.2020	31.12.2019
100 pt hækkun verðtryggðra vaxta	-3,11%	-2,89%
200 pt hækkun óverðtryggðra vaxta	-0,03%	-0,02%

b) Hlutabréfaáætta

Hlutabréfaáætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna lækkunar á hlutabréfum, þar með talið hlutabréfaeign í gegnum sjóði um sameiginlega fjárfestingu. Áhættan er mæld með álagsprófum sem segja til um áhrif fyrirfram skilgreindrar lækkunar hlutabréfa á heildareignir sjóðsins. Stjórnurinn stýrir hlutabréfaáættu með því að breyta vægi hlutabréfa af heildareignum sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem takmarkanir eru settar á vægi eignaflokka, þar með talið hlutabréfa og sjóða um sameiginlega fjárfestingu. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á hlutabréfaáættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf. Eftirfarandi tafla sýnir hvaða áhrif lækkun á hlutabréfum ásamt veikingu krónu hefur á markaðsvirði hreinnar eignar til greiðslu lífeyris.

Álagspróf	31.12.2020	31.12.2019
30% lækkun innlendra hlutabréfa	-5,75%	-5,95%
20% lækkun erlendra hlutabréfa	-4,28%	-3,78%
15% gengishækkun annarra eigna í erlendum gjaldmiðlum	2,10%	1,82%
Samtals	-7,93%	-7,91%

c) Gjaldmiðlaáætta

Gjaldmiðlaáætta er hættan á að breytingar á gengi gjaldmiðla (styrking ISK gagnvart erlendum gjaldmiðlum) rýri verðmæti erlendra eigna sjóðsins mælt í íslenskum krónum. Styrking krónunnar gæti því skapað misvægi á milli eigna og skuldbindinga sjóðsins þar sem lífeyrisskuldbindingar hans eru í íslenskum krónum. Gjalddeyrissáætta sjóðsins er mæld með eins mánaðar fé í húfi miðað við 99,5% öryggisbil. Mælikvarðinn segir til um hversu mikið getur tapast á einum mánuði vegna gjaldmiðlahreyfinga, þannig að einungis 0,5% líkur eru á að tapið verð meira. Auknar sveiflur í gengi krónunnar hafa neikvæð áhrif á þennan mælikvarða auk þess sem staða sjóðsins í eignum í erlendum gjaldmiðlum hefur áhrif. Stjórnurinn stýrir áhættunni með því að breyta hlutfalli erlendra eigna af heildareignum. Stjórn sjóðsins hefur sett fjárfestingarstefnu þar sem fram koma takmarkanir á vægi eigna í erlendum gjaldmiðlum. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítinu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á gjaldmiðlaáættu og árangri við hlítinu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Áhættumælikvarði	31.12.2020	31.12.2019
1 mán. fé í húfi m.v. 99,5% öryggisbil	-2,61%	-1,36%

8.5 Mótaðilaáhætta

Mótaðilaáhætta er hættan á fjárhagslegu tapi sökum þess að mótaðili uppfyllir ekki skuldbindingar sínar. Áhættan ræðst bæði af líkum á greiðslufalli og áætluðum endurheimtum ef til greiðslufalls kemur. Mótaðilaáhætta er mæld með því að sundurgreina skuldabréfasafn sjóðsins eftir tegund útgefenda. Sjóðurinn stýrir útlánaáhhættu með takmörkunum á vægi skuldabréfa eftir tegund útgefenda ásamt takmörkunum á vægi stakra útgefenda og tengdra aðila af heildareignum sjóðsins, sem tilgreind eru í fjárfestingarstefnu sjóðsins. Áhættustýring hefur eftirlit með hlítingu við fjárfestingarstefnu og greinir stjórn reglulega frá mælingum á mótaðilaáhhættu og árangri við hlítingu við fjárfestingarstefnu með skýrslugjöf.

Tegund skuldabréfaútgefenda	31.12.2020	31.12.2019
Ríki	29,3%	33,1%
Fjármálafyrirtæki	10,6%	12,4%
þar af sértryggð skuldabréf	7,1%	8,2%
Sveitarfélög	5,9%	2,9%
Fyrirtæki	27,3%	20,0%
Sjóðfélagalán	26,9%	31,6%

8.6 Samþjöppunaráhætta

Samþjöppunaráhætta er hættan á auknu fjárhagslegu tapi vegna of mikillar samþjöppunar eigna. Sjóðurinn gætir þess að eignir hans séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.

Tafla 1 inniheldur 12 stærstu mótaðila EFÍA í lok árs 2020 og til samanburðar sýnir Tafla 2 stöðuna í lok árs 2019. Aðilar sem teljast til sömu samstæðu eða tilheyra hópi tengdra viðskiptavina skv. lögum um lífeyrissjóði teljast einn aðili. Flokkað er niður á eignaflokka skv. 36. gr. a. í lífeyrissjóðslögum.

A og B: Ríkisskuldabréf (OECD, Evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), fasteignaveðtryggð skuldabréf, skuldabréf sveitarfélaga, innlán viðskiptabanka og sparisjóða, sértryggð skuldabréf skv. lögum þar um.

C og D: Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl útgefin af lánastofnunum og váttryggingafélögum, fyrir utan víkjandi bréf, hlutir í verðbréfasjóðum skv. lögum þar um, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu.

E og F: Hlutabréf félaga, hlutir eða hlutdeildarskírteini annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu, fasteignir (OECD, Evrópska efnahagssvæðið og Færeyjar), afleiður sem draga út áhættu sjóðsins og aðrir fjármálagerningar.

Útgefandi - 31.12.2020	Hlutfall	Eignaflokkur	Eignaflokkur	Eignaflokkur
		A og B	C og D	E og F
Sjóðfélagar	12,67%	12,67%	0,00%	0,00%
ÍL-sjóður	10,69%	10,69%	0,00%	0,00%
State Street Global Advisors France (1)	9,15%	0,00%	9,15%	0,00%
JP Morgan Investment Management Ltd. (1)	5,78%	0,00%	5,78%	0,00%
Arion banki hf	5,55%	1,91%	0,56%	3,08%
Reykjavíkurborg	3,82%	1,46%	2,36%	0,00%
Marel hf.	3,32%	0,00%	0,00%	3,32%
PIMCO Funds Global Investor (1)	3,18%	0,00%	3,18%	0,00%
Reitir fasteignafélag hf.	2,95%	0,00%	1,81%	1,14%
Landsbankinn hf.	2,88%	1,30%	1,02%	0,56%
Wellington Luxembourg SA (1)	2,80%	0,00%	2,80%	0,00%
Stefnir - ÍS 5	2,79%	0,00%	0,00%	2,79%

Tafla 1 12 stærstu mótaðilar EFÍA í lok árs 2020, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og fjárfestingasjóði.

8.6 Samþjöppunaráhætta, frh.

Útgefandi - 31.12.2019	Hlutfall	Eignaflokkur		
		A og B	C og D	E og F
Sjóðfélagar	16,09%	16,09%	0,00%	0,00%
ÍL-sjóður	12,92%	12,92%	0,00%	0,00%
State Street Global Advisors France (1)	9,60%	0,00%	9,60%	0,00%
Arion banki hf.	8,03%	3,84%	0,56%	3,63%
Marel hf.	4,07%	0,00%	0,00%	4,07%
JP Morgan Investment Management Ltd. (1)	3,70%	0,00%	3,70%	0,00%
Landsbankinn hf.	3,67%	1,95%	1,00%	0,72%
US TREASURY N/B	3,30%	3,30%	0,00%	0,00%
Reitir fasteignafélag hf.	2,65%	0,00%	1,55%	1,10%
Wellington Luxemburg SA (1)	2,65%	0,00%	2,65%	0,00%
Reginn hf.	2,27%	0,00%	1,40%	0,87%
Lykill Fjármögnun hf.	2,19%	0,00%	1,86%	0,33%

Tafla 2 12 stærstu mótaðilar EFÍA í lok árs 2019, horft í gegnum helstu innlenda verðbréfa- og fjárfestingasjóði.

Stærsti hluti af mótaðilaáhættu Íslandsbanka og Landsbanka eru í gegnum sértryggð skuldabréf, en sjóðurinn á einnig hluti í sérhæfðum sjóðum, sem tengjast Landsbankanum. Sjóðurinn á bæði skuldabréf og hlutabréf á Reiti fasteignafélag.

Mótaðilaáhætta á Arion banka má sjá í töflu 3

Eignaflokkur	31.12.2020	31.12.2019
Innlán	1,31%	3,18%
Sértryggð skuldabréf	0,60%	0,67%
Skuldabréf og víxlar lánastofnana, að undanskildum víkjandi skuldabréfum	0,00%	0,01%
Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, og víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingafélaga	0,57%	0,55%
Hlutabréf félaga	2,09%	2,54%
Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	0,98%	1,08%
Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0,00%	0,00%
Samtals:	5,55%	8,03%

Tafla 3 Skipting mótaðilaáhættu Arion banka.

8.7 Lausafjáraáætta

Lausafjáraáætta er hættan á að sjóðurinn hafi ekki yfir nægu lausu fé að ráða til að standa undir skuldbindingum sínum eða þurfi að selja eignir á óviðunandi verði þegar þær gjaldfalla, t.d. lífeyrisgreiðslur, uppgjör verðbréfavíðskipta, greiðslur vegna reksturs á sjóðnum og flutningar á séreignarsparnaði. Áhættan er mæld með því að flokka eignir sjóðsins eftir seljanleika. Greint er á milli þriggja flokka seljanleika: 1) eignir með viðskiptavakt eða regluleg viðskipti og sjóðir með innlausnarskyldu, 2) aðrar skráðar eignir og 3) óskráðar eignir og sjóðir án innlausnarskyldu. Sjóðurinn stýrir lausafjáraáættu með því að greina vænt greiðsluflæði og gæta þess að varðveita nægjanlegt fjármagn í auðseljanlegum eignum svo sjóðurinn geti staðið við skuldbindingar sínar. Áhættustýring greinir stjórn reglulega frá mælingum á lausafjáraáættu með skýrslugjöf.

Seljanleikaflokkun	31.12.2020	31.12.2019
Flokkur 1.....	68,1%	65,7%
Flokkur 2.....	12,1%	11,0%
Flokkur 3.....	19,8%	23,3%

8.8 Rekstraráhætta

Rekstraráhætta er hættan á fjárhagslegu tapi vegna ófullnægjandi innri kerfa, stefnu eða verkferla, háttsemi starfsmanna eða ytri þátta. Sjóðurinn stýrir rekstraráhættu með virku innra eftirliti sem er hluti af daglegri starfsemi sjóðsins. Innra eftirlit samanstendur meðal annars af skjalfestum verkferlum, aðskilnaði starfa, ábyrgðum og heimildum starfsmanna ásamt öðrum innri reglum. Sjóðurinn framkvæmir árlega mat þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt, möguleg áhrif þeirra greind og virkni stýringa metin. Í framhaldinu er ákveðið hvort grípa eigi til aðgerða til þess að bæta stýringar áhættuþátta. Meðal þeirra rekstraráhættuþátta sem litið er til eru eftirfarandi:

- **Starfsmannaáhætta:** Hætta á að uppsagnir eða veikindi starfsmanna leiði til rekstrarerfiðleika og/eða fjárhagslegs taps.
- **Svikemisáhætta:** Hætta á að sviksemi starfsmanna rekstraraðila eða utanaðkomandi aðila leiði til fjárhagslegs taps.
- **Orðsporsáhætta:** Hætta á að hnekkir á orðspori sjóðsins leiði til fjárhagslegs taps.
- **Upplýsingatækniáhætta og öryggismál:** Áhætta sem getur falist í röngum og/eða ófullnægjandi upplýsingum, tiltækileika upplýsinganna, rangri úrvinnslu þeirra, aðgangsheimildum og öðrum öryggismálum.
- **Lög og reglur:** Hætta á að sjóðurinn starfi ekki í samræmi við lög og reglur, og/eða að lagabreytingar eða túlkun laga leiði til fjárhagslegs taps eða verði sjóðnum íþyngjandi á annan hátt.
- **Skjalaáhætta:** Hætta á að ófullnægjandi skjalagerð eða skjöl, s.s. samningar um eignastýringu og ráðstöfun iðgjalda, séu ekki aðgengileg og/eða vistuð á öruggan hátt.
- **Áhætta vegna útvistunar:** Áhætta sem felst í útvistunarsamningi, þ.m.t. hagsmunaárekstrar sem skapast geta milli sjóðsins og útvistunaraðilans.
- **Upplýsingaáhætta:** Hætta á að upplýsingar sem sjóðurinn lætur frá sér gefi villandi mynd eða leiði til ákvarðanatöku sjóðfélaga á röngum forsendum.
- **Verkferlar og framkvæmd:** Hætta á að mistök starfsmanna, ófullnægjandi verkferlar eða því að verkferlum sé ekki fylgt leiði til fjárhagslegs taps fyrir sjóðinn.
- **Úrskurðaráhætta lífeyris:** Hætta á að lífeyrisúrskurðir séu ekki samkvæmt samþykktum sem getur leitt til endurkrafna og gefið ranga mynd af stöðu sjóðsins.

KENNIÖLUR

FIMM ÁRA YFIRLIT

	2020	2019	2018	2017	2016
Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt					
Hrein eign umfram heildarskuldbindingar.....	4,57%	3,92%	1,84%	3,15%	4,01%
Hrein eign umfram áfallnar skuldbindingar.....	7,42%	6,94%	2,93%	5,18%	6,63%

Hrein raunávöxtun

Hrein raunávöxtun.....	8,74%	9,74%	1,70%	4,21%	(1,85%)
Meðaltal hreinnar raunávöxtunar					
síðustu 5 ár *.....	4,42%	5,42%	4,37%	5,35%	5,46%
síðustu 10 ár *.....	5,38%	4,98%	4,11%	0,85%	0,59%

* Ávöxtunartölur hafa ekki verið endurreiknaðar vegna árána 2004-2011 með ttt. mismunar á markaðsvirði verðbréfa og virði þeirra mv. kaupkröfu.

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga

Skráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	40,95%	33,53%	26,01%	22,33%	17,15%
Skráð skuldabréf %.....	33,88%	34,13%	37,72%	38,85%	45,67%
Óskráðir eignarhlutar í félögum og sjóðum %.....	11,16%	14,07%	14,28%	16,66%	22,18%
Óskráð skuldabréf %.....	1,05%	1,79%	2,11%	2,68%	2,53%
Afleiðusamningar.....	0,12%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Veðlán.....	12,84%	16,47%	19,88%	19,35%	12,33%
Aðrar fjárfestingar.....	0,00%	0,00%	0,00%	0,13%	0,14%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Hlutfallsleg skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	65,39%	71,02%	81,40%	86,55%	90,69%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	34,61%	28,98%	18,60%	13,45%	9,31%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

Fjöldi

Meðalfjöldi greiðandi sjóðfélaga	704	802	816	678	642
Fjöldi sjóðfélaga í árslok.....	1.134	1.130	1.102	1.037	970
Meðalfjöldi lífeyrisþega.....	204	201	201	195	185
Fjöldi lífeyrisþega	212	209	211	206	196

Hlutfallsleg skipting lífeyris:

Ellilífeyrir.....	76,60%	76,76%	77,12%	77,41%	75,18%
Örorkulífeyrir.....	8,35%	8,26%	8,32%	8,27%	10,25%
Makalífeyrir.....	13,80%	13,52%	12,81%	12,28%	12,22%
Barnalífeyrir.....	1,26%	1,46%	1,75%	2,05%	2,35%
	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>	<u>100,00%</u>

KENNITÖLUR

	2020	2019	2018	2017	2016
Fjárhæðir á föstu verðlagi					
Iðgjöld alls.....	1.856	2.393	2.257	1.962	1.782
Lífeyrir alls.....	1.034	1.006	992	955	881
Hreinar fjárfestingartekjur.....	5.568	5.050	1.917	2.163	116
Skrifstofu og stjórnunarkostnaður.....	59	60	54	46	44
Hækkun/lækkun á hreinni eign	6.332	6.377	3.128	3.124	973
Aðrar kennitölur					
Lífeyrisbyrði.....	54,9%	42,0%	44,0%	48,7%	49,4%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður (alls) í % af iðgjöldum.....	3,2%	2,5%	2,4%	2,4%	2,5%
Hreinar fjárfestingartekjur í % af meðalstöðu eigna.....	11,9%	12,0%	5,0%	5,9%	0,3%
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður í % af meðalstöðu eigna.....	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

ÓFJÁRHAGSLEGAR UPPLÝSINGAR

Starfsemi

Hlutverk Eftirlaunasjóðs Félags Íslenskra atvinnuflugmanna (EFÍA) er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Starfsemi sjóðsins felst þannig einkum í varðveislu og ávöxtun lífeyrissparnaðar sjóðfélaga með það að markmiði að hámarka greiðslur til lífeyrisþega. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997.

Rekstur EFÍA er í höndum Arion banka skv. sérstökum rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann og sinna því starfsmenn hans rekstri og eignastýringu sjóðsins.

Umhverfi og samfélag

Samfélagsábyrgð skiptir EFÍA miklu máli og hefur sjóðurinn að leiðarljósi stjórnunarlega hugmyndafræði sem gengur út á að fyrirtæki og stofnanir viðhaldi jafnvægi á milli fjárhags-, umhverfis- og samfélagsþátta og hugi að öllum þessum þáttum við stefnumótun og ákvarðanatöku. Við mat á samfélagsþáttum er mikilvægt að skilgreina hvað í starfsemi fyrirtækis eða stofnunar er veigamest með tilliti til sjálfbærni.

Ein höfuðskylda EFÍA þegar kemur að samfélagsábyrgð lýtur að skilgreindu hlutverki hans um að tryggja sjóðfélögum og eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri. Þetta gerir sjóðurinn með því að sýna ábyrgð í fjárfestingum, leggja áherslu á góða stjórnarhætti, sinna fræðslu til sjóðfélaga um lífeyrismál og ná góðum árangri í starfsemi sjóðsins.

EFÍA stuðlar að minni pappírnotkun með því að bjóða upp á rafræn yfirlit og rafrænar umsóknir um lífeyrisgreiðslur. Fréttir og fréttabréf sjóðsins eru rafræn.

Allur rekstur og starfsemi sjóðsins er í höndum Arion banka og vísast því til ófjárhagslegrar upplýsingagjafar bankans hvað varðar umhverfisþætti, félagslega þætti og stjórnarhætti bankans í árs og samfélagskýrslu Arion banka 2020 vegna rekstrarþátta sjóðsins, eftir því sem við á.

Skýrslu Arion banka má nálgast hér:

<https://arsskyrsla2020.arionbanki.is/islenska/samfelag-og-umhverfi/ofjarhagslegar-upplysingar/>

Ábyrgar fjárfestingar og góðir stjórnarhættir

Vinna við mótun stefnu EFÍA í ábyrgum fjárfestingum og hluthafastefnu sjóðsins hófst á árinu 2017 en á árinu 2018 voru stefnurnar samþykktar af stjórn og í kjölfarið gerðar aðgengilegar á vef sjóðsins. Eftirfylgni hluthafastefnu er meðal annars fólgin í því að EFÍA nýti kosningarétt sinn og fylgi fjárfestingu sinni eftir með mætingu á hluthafafundi þeirra félaga sem sjóðurinn fjárfestir í. Á árinu 2020 mætti fulltrúi EFÍA á 11 hluthafafundi skráðra félaga og hefur ráðstöfun atkvæða sjóðsins verið birt á heimasíðu hans.

Rekstraraðili EFÍA hefur þróað aðferðafræði og innleitt verklag um ábyrgar fjárfestingar í starfshætti sína fyrir hönd sjóðsins þar sem horft er til þriggja grunnþátta sjálfbærni; umhverfis- og félagslegra þátta og stjórnarháttanna. Síðustu ár hefur rekstraraðili tekið út og greint ófjárhagslega upplýsingagjöf félaga á aðallista Nasdaq Iceland. Á síðasta ári var tekin sú ákvörðun að kaupa hluta greiningavinnunnar frá fyrirtækinu Reiton til að styrkja heildarferlið enn frekar. Mikilvægur hluti af vinnu rekstraraðila er að fá félögin til að auka og bæta ófjárhagslega upplýsingagjöf sína og hafa fulltrúar rekstraraðila fundað með félögunum í því augnamiði.

Rekstraraðili EFÍA er stofnaðili að IcelandSIF, samtökum um ábyrgar fjárfestingar sem stofnuð voru 2017. Aðilar samtakanna eru starfsleyfissskyld fjármálafyrirtæki, lífeyrissjóðir og tryggingafélög og er tilgangur þeirra að efla þekkingu fjárfesta á aðferðafræði sjálfbærna og ábygrra fjárfestinga með því að stuðla að aukinni umræðu um málaflokkinn. Rekstraraðili sjóðsins hefur verið aðili að UN Global Compact, sáttmála Sameinuðu þjóðanna um samfélagsábyrgð fyrirtækja, frá árslokum 2016 og skilar árlega framvinduskýrslu til Sameinuðu þjóðanna. Síðla árs 2017 gerðist rekstraraðili sjóðsins aðili að meginreglum Sameinuðu þjóðanna um ábyrgar fjárfestingar (UN PRI) ásamt því að gerast aðili að UNEP FI, United Nations Environment Programme Finance Initiative í júlí 2019.

Fræðsla til sjóðfélaga

EFÍA telur mikilvægt að sjóðurinn sinni fræðslu til sjóðfélaga um lífeyrismál og hefur því á árinu í samstarfi við rekstraraðila sjóðsins staðið reglulega fyrir vel sóttum opnum fræðslufundum um lífeyrissparnað ásamt sértækum upplýsingafundum um EFÍA. Þá leggur sjóðurinn áherslu á rafræna upplýsingagjöf til sjóðfélaga með því að senda og hefur sent þeim reglulega upplýsingapistla og skrifa í fréttabréf stéttarfélags sjóðfélaga á árinu 2020.

ÓFJÁRHAGSLEGAR UPPLÝSINGAR

Góðgerðarmál

Samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða er EFÍA ekki heimilt að inna af hendi fjárframlög til góðgerðarmála.

Starfsfólk

Rekstur EFÍA er í höndum Arion banka skv. rekstrarsamningi sem stjórn sjóðsins hefur gert við bankann. Samkvæmt honum sinna starfsmenn Arion banka rekstri og eignastýringu sjóðsins. Sjóðurinn hefur því enga starfsmenn og er vísað til stefnu og reglna Arion banka hvað varðar mannauðs-, jafnlauna- og jafnréttisstefnu, almennar starfsreglur, starfs- og siðareglur fyrir starfsfólk, reglur bankans um gjafir og skemmtanir, reglur um verðbréfavíðskipti starfsmanna o.fl.

Mannauðsstefnan hefur að leiðarljósi að efla mannauð með því að tryggja jöfn tækifæri og kjör starfsfólks af báðum kynjum og að vera eftirsóknarverður vinnustaður. Hvers kyns mismunun á grundvelli kynferðis er í andstöðu við jafnréttisstefnu og jafnréttislög. Jafnframt hefur Arion banki hlotið Jafnlaunavottun VR sem staðfestir að búið er að kerfisbinda launaákvæðanir og innleiða jafnlaunakerfi samkvæmt kröfum ÍST 85:2012.

Mannréttindi og spilling

EFÍA fylgir lögum og reglum sem um starfsemi sjóðsins gilda og styður við og virðir mannréttindi í allri sinni starfsemi. Sjóðurinn gerir ríkar kröfur um að samstarfsaðilar sínir virði mannréttindi, rétt til félagafrelsis, réttindi á vinnumarkaði og bjóði upp á góðan og öruggan aðbúnað á vinnustað.

Til að vinna gegn spillingu hefur stjórn sjóðsins t.a.m. sett sér starfsreglur, samskipta- og siðareglur, verklagsreglur um viðskipti stjórnarmanna lífeyrissjóðsins með fjármálagerninga, aðgerðir gegn peningabætti, fjármögnun hryðjuverka o.fl. Samsvarandi reglur eru í gildi fyrir starfsmenn sem þjónusta sjóðinn að jafnaði. Þessar reglur má finna í reglum og skilmálum stjórnarhátta hjá Arion banka. Þar má m.a. finna verklagsreglur vegna hagsmunaárekstra, reglur um viðskipti starfsmanna, aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka, siðareglur o.fl.

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2021 - ÚTDRÁTTUR

Forsendur fjárfestingarstefnu

Í 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða kemur fram að stjórn skuli móta og kunngera fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn og ávaxta fé sjóðsins innan þeirra marka sem löggin setja. Fjárfestingarstefnan er sett til langs tíma en endurskoðuð að minnsta kosti árlega. Samkvæmt 37. gr. laganna skulu lífeyrissjóðir senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert. Fjárfestingarstefnan er birt á heimasíðu sjóðsins. Eignir Eftirlaunasjóðs FÍA skulu ávaxtaðar í samræmi við lög, einkum VII. kafla laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða með síðari breytingum, samþykktum Eftirlaunasjóðs FÍA og samkvæmt reglugerð fjármála- og efnahagsráðuneytisins.

Fjárfestingarstefna Eftirlaunasjóðs FÍA

Í samræmi við það sem að framan greinir skal skipting verðbréfaeignar Eftirlaunasjóðs FÍA í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu 1. Um nánari skiptingu hlutabréfa og annarra verðbréfa má sjá í töflum 2 og 3. Fjárfestingar sjóðsins skulu vera í samræmi við heimildir í fjárfestingarstefnu og í samræmi við gildandi lög. Heimilt er að nýta vikmörk í fjárfestingarstefnu til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu. Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er, þó að teknu tilliti til hagsmuna sjóðsins. Eignasamsetning er innan vikmarka fyrir alla eignaflokka og hefur því ekki takmarkandi áhrif á mögulega fjárfestingarstefnu umfram ákvæði laga nr. 129/1997.

		FLOKKAR VERÐBRÉFA	STEFNA	VIKMÖRK
A	a.	Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	11%	5-100%
	b.	Fasteignaveðtryggð skuldabréf	15%	0-40%
B	a.	Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	3%	0-10%
	b.	Innlán	6%	0-20%
	c.	Sértryggð skuldabréf	3%	0-30%
C	a.	Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vátryggingafélaga, undanskilið víkjandi skuldabréf	1%	0-10%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	22%	0-50%
D	a.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, víkjandi skuldabréf lánastofnana og vátryggingafélaga	17%	0-30%
	b.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2%	0-15%
E	a.	Hlutabréf félaga	8%	0-30%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	12%	0-30%
	c.	Fasteignir	0%	0-10%
F	a.	Afleiður	0%	0-10%
	b.	Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%
		Samtals:	100%	

Tafla 1. Flokkar verðbréfa.

EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
Skráð innlend hlutabréf	12%	0-30%
Óskráð innlend hlutabréf	4%	0-10%
Erlend hlutabréf	22%	0-40%

Tafla 2. Nánari takmarkanir á hlutabréfaáhættu eftir eðli fjárfestinga.

EIGNAFLOKKAR	MARKMIÐ	VIKMÖRK
Skuldabréf og vixlar lánastofnana og vátryggingarfélag	6%	0-40%
Víkjandi skuldabréf lánastofnana og vátryggingarfélag	2%	0-40%
Innlán og skuldabréf í erlendum gjaldmiðli (þ.m.t. peningamarkaðs- og skuldabréfasjóða)	9%	0-40%
Erlendar eignir	35%	0-50%
Sérhæfar erlendar eignir	4%	0-15%

Tafla 3. Aðrar takmarkanir eftir eðli fjárfestinga.

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING

Grundvöllur sjóðsins og hlutverk

Eftirlaunasjóður Félags íslenskra atvinnuflugmanna (EFÍA) starfar í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997, reglugerða sem settar eru á grundvelli laganna og samkvæmt kjarasamningum Félags íslenskra atvinnuflugmanna (FÍA) og tryggir þau lágmarksréttindi sem kveðið er á um í þeim. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins.

Stjórnarhættir eru markaðir af starfsreglum stjórnar, samþykktum sjóðsins og áðurnefndum lögum og reglugerðum. Stjórn hefur sett ýmsar stefnur og reglur um starfsemi og gert aðgengilegar sjóðfélögum á heimasíðu sjóðsins ásamt samþykktum. Er hér m.a. átt við starfsreglur stjórnar, starfsreglur endurskoðunarnefndar, samskipta- og siðareglur, persónuverndarstefnu og greiningu á mögulegum hagsmunaárekstrum. Þar má jafnframt nálgast reglur sjóðsins um aðgerðir gegn peningabætti, útvistunarstefnu og verklagsreglur um verðbréfavíðskipti stjórnar EFÍA og starfsmanna.

Vald ársfundar í málefnum sjóðsins fer samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda nr. 129/1997. Allir sjóðfélagar, jafnt greiðandi sem lífeyrisþegar eiga rétt á fundarsetu með málfrelsi og tillögurétti. Atkvæðisrétt á ársfundi eiga sjóðfélagar sem greiða eða eiga geymd réttindi vegna iðgjaldgreiðslna í tvö ár og fer hver með eitt atkvæði.

EFÍA hefur gert rekstrarsamning við Arion banka sem tók við rekstri og eignastýringu sjóðsins í byrjun árs 2012. Enginn starfsmaður var hjá sjóðnum á árinu. Framkvæmdastjóri sjóðsins er starfsmaður Arion banka. Arion banki leitast við að annast ávöxtun fjármuna sjóðsins með sem hagkvæmestum hætti og virkri eignastýringu innan ramma fjárfestingarstefnu sjóðsins. Stjórn sjóðsins hefur haft eftirlit með ráðstöfun eigna sjóðsins í samræmi við ákvæði laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða, samþykktir sjóðsins og starfsreglur stjórnar.

Stjórn, undirnefndir og framkvæmdastjóri

Stjórn sjóðsins fer með yfirstjórn hans. Stjórnin skal fjalla um allar meiriháttar ákvarðanir varðandi stefnumótun sjóðsins og starfsemi hans. Stjórn sjóðsins ber ábyrgð á því að starfsemi sjóðsins sé í samræmi við lög nr. 129/1997, reglugerðir settar samkvæmt þeim og í samræmi við samþykktir sjóðsins. Stjórn mótar fjárfestingastefnu sjóðsins og áhættustefnu og setur sér starfsáætlun. Hlutverk stjórnar er skilgreint ítarlegar í starfsreglum stjórnar og samþykktum sjóðsins.

Stjórn EFÍA skipa fimm stjórnarmenn og fimm varamenn. Tveir aðalmenn og tveir varamenn skulu tilnefndir af atvinnurekendum, til eins árs í senn, í hlutfalli við iðgjaldgreiðslur þeirra til sjóðsins. Þrír aðalmenn og þrír varamenn skulu kjörnir af sjóðfélögum til tveggja ára í senn. Hið fyrra ár skal kjósa einn aðalmann og tvo varamenn og seinna árið tvo aðalmenn og einn varamann. Sérákvæði er þetta varðar giltu við upphaf kosninga árið 2019. Kosning skal vera rafræn, hefjast á ársfundi og standa í viku. Tryggt skal að fylgt sé 29. gr. laga nr. 129/1997 um samsetningu stjórnar. Stjórnarformaður er Sturla Ómarsson flugstjóri. Hann hefur átt sæti í stjórn EFÍA frá árinu 2010 fyrst sem meðstjórnandi en formaður stjórnar frá árinu 2013. Varaformaður stjórnar er Kjartan Jónsson flugstjóri en hann tók sæti í stjórn 2019. Meðstjórnendur eru Salvör Egilsdóttir flugstjóri sem tók sæti í aðalstjórn 2020 en hefur setið í varastjórn frá árinu 2018, Eva Sóley Guðbjörnsdóttir fjármálastjóri Ícelandair sem tók sæti í stjórn 2019 og Magnús Jón Magnússon forstöðumaður Business Control deildar Ícelandair Group sem tók sæti í stjórn 2020. Varamenn eru Úlfar Henningsson, Arna Óskarsdóttir og Ingvar Jónsson kosin af sjóðfélögum en Íris Hulda Þórisdóttir og Ari Guðjónsson tilnefnd af atvinnurekendum. Formlegir stjórnarfundir voru 13 á árinu 2020, stjórn var í öllum tilfellum ákvörðunarbær. Stjórn vann formlegt árangursmat á störfum sínum á árinu 2020 og mun nýta niðurstöður þess til að bæta enn frekar stjórnarhætti sína og starfsemi sjóðsins.

Endurskoðunarnefnd leitast við að tryggja gæði ársreikninga og annarra fjárhagsupplýsinga sjóðsins. Hlutverk hennar er m.a. að hafa eftirlit með vinnuferli við gerð reikningsskila, hafa eftirlit með fyrirkomulagi og virkni innra eftirlits sjóðsins og áhættustýringu hans ásamt því að hafa eftirlit með endurskoðun ársreikninga og öðrum störfum endurskoðanda. Endurskoðunarnefnd setur jafnframt fram tillögu til stjórnar um val á endurskoðanda og metur óhæði hans. Endurskoðunarnefnd fylgir eftir úrbótum á annmörkum sem koma fram hjá innri og ytri endurskoðun. Endurskoðunarnefnd fundar að lágmarki tvisvar sinnum á ári og gefur árlega skýrslu til stjórnar. Endurskoðunarnefnd var skipuð af stjórn þann 26.08.2020. Skipuð voru þau Guðlaugur Sigurðsson, Sigríður Einarsdóttir og Guðmundur Jens Þorvarðarson.

Lánanefnd EFÍA er skipuð af stjórn sem jafnframt setur henni starfsreglur. Í lánanefnd sitja Snædís Ögn Flosadóttir, framkvæmdastjóri sjóðsins, Sólveig Dröfn Ómarsdóttir sérfræðingur viðskiptabankasíðs Arion banka og Haraldur Yngvi Pétursson sjóðsstjóri eignastýringar Arion banka. Lánanefnd starfar innan þeirra heimilda sem stjórn setur henni með starfsreglum og lánareglum sjóðsins og samkvæmt þeim lögum sem gilda um neytendalán.

STJÓRNARHÁTTAYFIRLÝSING

Stjórn, undirnefndir og framkvæmdastjóri, frh.

Framkvæmdastjóri sjóðsins frá 1. júlí 2015 er Snædís Ögn Flosadóttir. Hún er með B.S. í verkfræði frá Háskóla Íslands og próf í verðbréfavíðskiptum. Snædís býr að víðtækri reynslu innan eignastýringar og reksturs lífeyrissjóða og hefur hún m.a. komið að rekstri EFÍA frá því að hann fluttist til Arion banka árið 2012. Framkvæmdastjóri starfar í samræmi við starfsreglur sem stjórn sjóðsins hefur samþykkt og ber hann ábyrgð gagnvart stjórn á því að sjóðurinn starfi eftir þeim lögum og reglum sem um hann gilda. Helstu skyldur framkvæmdastjóra eru að annast daglegan rekstur sjóðsins í umboði stjórnar og í samræmi við lög 129/1997, reglugerðir settar samkvæmt þeim og samþykktir sjóðsins. Framkvæmdastjóri annast upplýsingagjöf til stjórnar í samræmi við starfsreglur framkvæmdastjóra. Hann ber ábyrgð á því að bókhald sjóðsins sé fært í samræmi við lög og reglur, að fjárfestingastefnu og áhættustefnu sem stjórn hefur sett sé framfylgt og skipulag innra eftirlits sé með þeim hætti sem stjórn hefur samþykkt. Ber hann jafnframt ábyrgð á því gagnvart stjórn að heildar áhættustýring sé fullnægjandi ásamt viðeigandi upplýsingagjöf og viðbrögðum. Framkvæmdastjóri heldur utan um verksemi, ábyrgðir og heimildir starfsmanna og tryggir að ábyrgðinni sé deilt með fullnægjandi hætti. Þá skal framkvæmdastjóri einnig móta viðeigandi markmið fyrir áhættustýringu og innra eftirlit í samstarfi við ábyrgðarmann áhættustýringar og fylgjast með því að eftirlitið sé fullnægjandi og skilvirkt.

Innra eftirlit og áhættustýring

Stjórn EFÍA skjalfestir innra eftirlit sjóðsins árlega og setur jafnframt fram áhættustefnu þar sem greint er frá skipulagi og ábyrgð er varðar heildaráhættustýringu sjóðsins í samræmi við reglugerð um eftirlitskerfi með áhættu lífeyrissjóða nr. 590/2017. Áhættustefnan er þannig hluti af eftirlitskerfi sjóðsins og helst í hendur við fjárfestingarstefnu þar sem stjórn hefur sett takmarkanir á áhættutöku. Áhættustefnunni er einnig ætlað að skapa grundvöll fyrir virka upplýsingagjöf til stjórnar og stuðla að því að stjórn og starfsmenn sem annast rekstur sjóðsins séu meðvitaðir um áhættu og gefist þannig enn betri kostur á því að bregðast við ef áhætta fer út fyrir ásettanleg mörk. Ábyrgðarmaður áhættustýringar EFÍA fylgist með því að fjárfestingar séu í samræmi við fjárfestingarstefnu sjóðsins og innan þeirra vikmarka sem stjórn hans hefur samþykkt. Áhættustýring Arion banka og ábyrgðarmaður áhættustýringar EFÍA gera ársfjórðungslega skýrslu um fjárhagslega áhættuþætti er snúa að sjóðnum og leggja fyrir stjórn. Árlega hefur ábyrgðarmaður áhættustýringar EFÍA umsjón með framkvæmd eigin áhættumats þar sem áhættuþættir sem snúa að rekstri sjóðsins eru kortlagðir á skipulegan hátt og áhrif þeirra könnuð. Í kjölfarið er ákveðið hvaða áhættuþáttum skuli stýrt frekar og með hvaða hætti.

Breytingar á persónuverndarlöggjöf tóku gildi á árinu 2018. Stjórn EFÍA hefur sett sér persónuverndarstefnu og birt hana ásamt upplýsingum um persónuverndarfulltrúa sjóðsins á vefsvæði hans. Á árinu 2019 tók regluvörður Arion banka við hlutverki persónuverndarfulltrúa sjóðsins.

Innri endurskoðun er í höndum innri endurskoðanda Arion banka. Innri endurskoðun starfar sjálfstætt og tekur ekki ákvarðanir sem tengjast daglegri starfsemi sjóðsins. Innri endurskoðun veitir óháða og hlutlæga staðfestingu á innra eftirliti sem ætlað er að bæta rekstur sjóðsins. Innri endurskoðun leggur jafnframt mat á skipulag og virkni vöktunar stjórnenda, hvort heildaráhættustýring og innra eftirlit virki eins og til er ætlast. Stjórn sjóðsins er gerð grein fyrir meginniðurstöðum árlegrar endurskoðunar með skýrslugjöf.

Ytri endurskoðun er framkvæmd af löggiltum endurskoðanda Grant Thornton sem starfar ekki í þágu sjóðsins að öðru en endurskoðun og innra eftirliti. Markmið ytri endurskoðunar er að komast að raun um hvort ársreikningur gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris á reikningsárinu og efnahag í lok þess árs og að ársreikningur sé saminn í samræmi við ákvæði laga og reglna sem gilda um starfsemina, samþykktir sjóðsins og góða reikningskilavenju og að fylgt hafi verið ákvæðum laga og reglna varðandi upplýsingaskyldu viðkomandi sjóðs.

Regluvörður Arion banka leggur árlega fyrir stjórn sjóðsins skýrslu um eftirlit með verðbréfavíðskiptum starfsmanna og viðbrögðum bankans við hagsmunaárekstrum. Þá hefur stjórn sjóðsins tilnefnt regluvörð Arion banka sem ábyrgðarmann aðgerða sjóðsins gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka. Skal hann veita stjórn sjóðsins skýrslu um framkvæmd reglna um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka eigi sjaldnar en árlega. Þá hefur hann einnig tekið að sér eftirlit með verðbréfavíðskiptum stjórnarmanna.

Víða í regluverki sjóðsins er að finna ákvæði þar sem tekið er á hagsmunaárekstrum, s.s. í starfsreglum stjórnar, í starfsreglum fyrir framkvæmdastjóra og í verklagsreglum um verðbréfavíðskipti sjóðsins, stjórnar hans og starfsmanna. Þá eru til staðar hjá rekstraraðila reglur er varða hagsmunaárekstra sem starfsmönnum rekstraraðila sem starfa fyrir sjóðinn ber að fylgja.